

EELNÕU

KOMISJONID (ristiga juhtivkomisjon):

hariduskomisjon	
eelarvekomisjon	
kultuuri- ja spordikomisjon	
keskkonna -ja korralduskomisjon	
revisjonikomisjon	
sotsiaalkomisjon	X
arengu- ja ettevõtluskomisjon	
maelukomisjon	
eestseisus	

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

M Ä Ä R U S

Põltsamaa

05.02.2019 nr 1-4.1/2019/89

Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega sätestatakse Põltsamaa valla (edaspidi ka *vald*) eelarve vahenditest ja riigieelarve vahenditest osutatavate ja korraldatavate sotsiaalteenuste (edaspidi *teenus*) ja makstavate sotsiaaltoetuste (edaspidi *toetus*) kirjeldus, rahastamine ning nende taotlemise tingimused ja kord.

(2) Toetust makstakse ja teenuseid osutatakse üldjuhul isikule, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Põltsamaa vald. Turvakodu- ja varjupaigateenust osutatakse ning vältimatut sotsiaalabi antakse kõikidele teenust ja abi vajavatele isikutele.

(3) Toetust makstakse ja teenust osutatakse isiku või perekonna toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või parendamiseks.

§ 2. Määruse kohaldamine ja mõistete kasutamine

(1) Määrust kohaldatakse eeskätt koos sotsiaalseadustiku üldosa seaduse ja sotsiaalhoolekande seadusega ning vajadusel teiste sotsiaalkaitse korraldust ja sotsiaalkaitse tagamist reguleerivate seaduste ja riiklike määrustega.

(2) Sotsiaalhoolekandelist hüvitist saama õigustatud isiku õiguste, kohustuste ja vastutuse osas rakendatakse sotsiaalseadustiku üldosa seaduse 2. peatüki sätteid ning hüvitise saamise õiguse käsutamist, õiguse peatumist või lõppemist määrusega eraldi ei reguleerita.

(3) Määruses kasutatakse mõisteid käesoleva paragrahvi lõikes 1 märgitud seaduste ja nende alusel antud riiklikes õigusaktides sätestatu tähenduses.

(4) Riiklikes õigusaktides sätestatust erinevas tähenduses kasutatakse mõistet vähekindlustatud isik või - perekond, milleks loetakse isikut või perekonda, kelle kolme kuu keskmine netosissetulek pereliikme kohta on väiksem kui kahekordne riigieelarvega kehtestatud toimetulekupiir pereliikme kohta pärast eluruumi alaliste kulude mahaarvamist.

(5) Käesoleva määruse tähenduses on perekond seaduslikus abielus olevad abikaasad või abielulistes suhetes olevad isikud, nende lapsed ja abikaasade vanemad või üksikvanem, tema lapsed ja vanemad või muud üht või enamat tuluallikat ühiselt kasutavad või ühise majapidamisega isikud.

§ 3. Sotsiaalhoolekandelise abi korraldamise pädevus kohalikule omavalitsusele pandud ülesannete täitmisel

(1) Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ning nende alusel antud riiklike õigusaktidega kohalikule omavalitsusele pandud ning käesoleva määrusega nimetatud Põltsamaa Vallavalitsuse ülesandeid täidab üldjuhul Põltsamaa Vallavalitsus kui ametiasutus (edaspidi *ametiasutus*), kelle struktuuris on ette nähtud sotsiaaltöötajate ametikohad. Sotsiaaltöötajate õigused ja pädevus sätestatakse käesolevas määruses või ametiasutuse sisepädevust reguleerivate aktidega (ametijuhendid, vallavanema käskkirjad, asjaajamist reguleerivad korrad jms).

(2) Määruses sätestamata juhtudel otsustab sotsiaalkaitse korralduse või tagamise Põltsamaa Vallavalitsus kui täitevorgan (edaspidi *vallavalitsus*).

(3) Põltsamaa Vallavolikogu (edaspidi *volikogu*) täidab neid sotsiaalkaitse korralduse või tagamisega seotud ülesandeid, mis kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest tulenevalt on volikogu ainupädevuses.

§ 4. Sotsiaalkaitse korraldamise ja sotsiaalhoolekandelise abi andmise põhimõtted

(1) Sotsiaalhoolekandelise abi andmisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) isikut tuleb sotsiaalkaitse korraldamisel kohelda tema inimväärikust alandamata ja isikuga tuleb arvestada temaga seotud menetluses;
- 2) isikul on esmane vastutus teda ohustavate sotsiaalsete riskidega toimetulekul;
- 3) hüvituse taotlemisel peab isik ise aitama igakülgsest kaasa eesmärgipärasele ja efektiivsele menetlusele;

- 4) isikut abistatakse tema vajadusele, arusaamisele ja huvile vastava toetuse või teenuse taotluse esitamisel või toimingu tegemisel, kui ilma abistamata jääksid tema õigused teadmatusest või muul põhjusel teostamata;
- 5) hüvitise määramisel lähtutakse esmajärjekorras isiku vajadusest, mille väljaselgitamiseks viiakse vajadusel läbi eelnev abivajaduse hindamine;
- 6) eelistatakse abimeetmeid, mis on suunatud võimaluste leidmisele ja isiku suutlikkuse suurendamisele korraldada oma elu võimalikult iseseisvalt;
- 7) isikule tagatakse abimeetmed võimalikult kättesaadaval moel.

(2) Ametiasutus tagab või korraldab sotsiaalhoolekandeline abi andmise üldjuhul isiku pöördumisel ehk abi taotlemisel. Isiku abivajadusest võivad abi vajava isiku huvides ametiasutust teavitada kõik isikud, kes märkavad isiku abivajadust.

(3) Ametiasutus peab abivajajast teada saamisel selgitama välja sotsiaalkaitse vajaduse ja ulatuse ning abistama isikut taotluste esitamisel või toimingu tegemisel, kui isikut abistamata jääksid tema õigused kaitseta ja hüvitis andmata.

(4) Isiku pöördumisel või abivajajast teada saamisel on ametiasutus kohustatud isiku abivajadust igakülgsest hindama, et selgitada välja parim asjakohane abi, toetamaks abivajaja iseseisvat toimetulekut ning suutlikkust korraldada iseseisvalt oma elu.

(5) Sotsiaalhoolekandelise abi osutatakse hinnatud abivajadusest lähtuvalt ja abivajava isiku nõusolekul.

(6) Vallavalitsus võib sotsiaalkaitse ülesannete paremaks korraldamiseks, hüvitiste andmise otsuse tegemise kaalumiseks ning asjakohaste tõendite või andmete kogumiseks moodustada vallavalitsuse sotsiaalkomisjoni.

(7) Vald osutab ja korraldab sotsiaalteenuseid ametiasutuse, ametiasutuse hallatavate asutuste ja eraõiguslike teenuseosutajate kaudu.

2. peatükk

Sotsiaalhoolekandeline abi liigid ja rahastamine

§ 5. Valla korraldatava sotsiaalhoolekandeline abi liigid

(1) Valla sotsiaalhoolekandeline abi liigid on:

- 1) isikule antav mitterahaline hüvitis ehk valla osutatavad või korraldatavad sotsiaalteenused;
- 2) isikule makstav rahaline hüvitis ehk valla eelarvest isikule rahasummana makstav sotsiaaltoetus.

(2) Vald ei pea osutama kõiki sotsiaalteenuseid ise ja võib korraldada abivajajale teenuse saamise.

(3) Valla eelarves vahendite olemasolul võib ametiasutus osutada ka käesolevas määruses loetlemata sotsiaaltoetusi ja teenuseid, mille taotlemine, määramine ja maksmine toimub käesoleva korra järgi.

§ 6. Sotsiaalhoolekandeline abi rahastamise alused

(1) Valla korraldatavate või osutatavate hüvitiste andmine tagatakse kas osaliselt või täies ulatuses valla eelarvega. Valla eelarvesse eraldatakse toetuste ja teenuste osutamiseks sihtfinantseeringuna raha ka riigieelarvest.

(2) Teenuste osutamise eest võib võtta tasu. Isikult võetava tasu suurus oleneb teenuse mahust, teenuse maksumusest ning teenust saava isiku ja tema perekonna majanduslikust olukorrast. Teenuse eest võetava tasu suurus ei tohi olla takistuseks teenuse saamisel.

(3) Vallavalitsuse ja vallavalitsuse hallatava asutuse osutatavate sotsiaalteenuste hinnad kehtestab vallavalitsus. Teiste teenuseosutajate teenuste eest tasutakse nende hinnakirja alusel.

3. peatükk

Sotsiaalhoolekandeline abi taotlemine ja abi andmise korraldus

§ 7. Hüvitise taotlemine

(1) Hüvitise saamiseks tuleb ametiasutusele esitada taotlus, v.a juhul, kui hüvitist saab seaduse või käesoleva määrusega sätestatud juhtudel taotleda taotlust esitamata.

(2) Taotlus esitatakse sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 24 lõigetes 3 ja 4 sätestatud põhimõtteid arvestades. Üldjuhul esitatakse taotlus hüvitise õiguse tekkimisel või võimalusel enne hüvitisele õiguse tekkimist.

(3) Taotluses märgitakse:

- 1) abivajaduse kirjeldus;
- 2) taotleja ees- ja perekonnanimi ning isiku isikukood või sünniaeg;
- 3) taotleja valikul tema kontaktandmed (postiaadress, e-postiaadress, telefoninumber);
- 4) isiku võime sotsiaalteenuste eest ise tasuda;
- 5) sissetulekust sõltuva sotsiaaltoetuse taotlemisel ja juhul, kui isik ei ole võimeline sotsiaalteenuste eest täies ulatuses ise tasuma, tuleb taotlusele lisada taotleja sissetulekut ja varalist seisutõendavad dokumendid;
- 6) hüvitise saamise õiguse tekkimise või hüvitise andmiseks olulised asjaolud, sh vajadusel andmed kolmandate isikute kohta;
- 7) vajadusel määruuses sätestatud täiendavad andmed;
- 8) taotluse koostamise kuupäev ja taotleja allkiri.

(4) Kui taotletakse rahalist hüvitist (toetust), märgitakse taotlusele lisaks:

- 1) toetuse maksmise viis (sularahas või ülekandega panka);
- 2) raha maksmisel ülekandega panka vastava arvelduskonto omaniku nimi ning arvelduskonto number.

(5) Taotlusele lisatakse määruuses sätestatud juhtudel või ametiasutuse ametniku põhjendatud nõudmisel dokumendid ja tõendid, mis on vajalikud hüvitise õiguse tekkimise või hüvitise andmiseks oluliste asjaolude väljaselgitamiseks.

(6) Kui seadusest või muust õigusaktist ei tulene teisiti, esitatakse taotluses ka informatsioon, millisel sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 27 lõikes 1 sätestatud viisil soovib taotleja haldusakti või halduslepingu teatavakstegemist.

(7) Taotlus esitatakse üldjuhul kirjalikult. Kui isik objektiivsetel põhjustel ei ole võimeline ise taotlust kirjalikult või elektrooniliselt esitama, võib taotluse esitada ametiasutuse sotsiaalosakonna ametnikule suuliselt, kes isiku avalduse protokollib. Määruses sätestatud juhtudel võib taotluse esitada isiku eest ning tema nõusolekul ka ametiasutuse ametnik.

(8) Isiku kirjalik avaldus ei ole vajalik sotsiaalnõustamise, sotsiaaltransporditeenuse ja täiendavate vajaduspõhiste sotsiaalteenuste puhul ning juhul, kui sotsiaalteenusele suunab juhtumiplaani alusel sotsiaaltööspsialist või lastekaitsepsialist.

(9) Üldjuhul on taotluse esitamine vormivaba. Ametiasutusel on õigus isikute abistamiseks koostada kirjalikke või elektroonilisi taotluste vorme.

(10) Ametiasutusel on kohustus abivajajaid taotluse esitamisel nii esitamise viisi valikul kui ka taotluse koostamisel vajalike andmete esitamisel abistada ning nõustada.

§ 8. Taotluse menetlemise põhimõtted

(1) Taotluse saamisel viib sotsiaalosakond läbi taotleja abivajaduse hindamise.

(2) Puuduste esinemisel või ebapiisavate andmete korral annab ametiasutus taotlejale aja puuduste kõrvaldamiseks või täiendavate andmete esitamiseks. Võimalusel kogub ametiasutus andmeid andmekogude, millele on ametiasutusele tagatud juurdepääs, kaudu ise.

(3) Taotlust menetletakse sisuliselt ehk selgitatakse välja isiku õigus hüvitisele ajast, mil taotlus on koostatud ja esitatud ametiasutusele nõuetekohaselt ning kõigi vajalike tõenditega.

(4) Taotluse menetlemisel on vastutaval ametnikul õigus nõuda taotlejalt sissetulekut tõendavaid dokumente, seal hulgas väljavõtteid taotleja ja tema perekonnaliikmete pangakontodest, vara kasutamise lepinguid ja muid otsustamiseks vajalikke lisaandmeid ja dokumente, sealhulgas kulutusi põhjendavaid dokumente, teha kodukülastusi, saada andmeid teistelt füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt.

(5) Sotsiaalhoolekandeline abi määramisel võetakse vajadusel arvesse abivajava isiku ja tema perekonnaliikmete sissetulekuid, üldist majanduslikku olukorda, taotluse põhjendatust ja tulemuslikkust olukorra leevendamisel, abivajava isiku enda panust toimetuleku tagamisel ning teisi olemasolevaid võimalusi olukorra lahendamiseks.

(6) Taotluse menetlemisel tuleb lähtuda määruse § 4 lõikest 4 ning sotsiaalseadustiku üldosa seadusega sotsiaalkaitse menetlusele ning haldusmenetluse seadusega haldusmenetlusele kehtestatud nõuetest.

(7) Kui isik jätab koos taotlusega esitamata nõutud andmed või dokumendid või kui taotluses on muid puudusi, määrab ametiasutus esimesel võimalusel tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Ametiasutus võib jätta taotluse läbi vaatamata, kui määratud tähtjaks taotluses puudust ei kõrvaldata.

§ 9. Hüvitise andmine

(1) Hüvitise andmine otsustatakse kümne tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest alates, kui muude õigusaktidega ei ole sätestatud teistsugust tähtaega. Kui esinevad asjaolud, mis takistavad kümne tööpäeva jooksul abi andmise otsustamist, võib ametiasutus võimalusel hüvitise andmise otsustamist erandkorras veel kuni kümne tööpäeva võrra pikendada.

(2) Hüvitis antakse:

- 1) haldusakti alusel;
- 2) toiminguga, millega isik saab soodustuse või millega rahuldatakse isiku taotlus hüvitise saamiseks;
- 3) haldusakti asemel antud halduslepingu alusel.

(3) Üldjuhul otsustatakse hüvitise andmine haldusakti alusel. Haldusaktis kirjeldatakse sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 23 lõikes 2 märgitud asjaolud ning haldusaktis märgitakse vähemalt sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 26 lõigetes 1 ja 2 märgitu.

(4) Hüvitise andmine otsustatakse halduslepingu alusel juhul, kui hüvitise andmine või andmise tingimused otsustatakse ametiasutuse ja hüvitise saajaga või ametiasutuse, hüvitise saaja ning hüvitise vahetu andjaga (teenuse osutajaga) koosöös. Halduslepingu alusel antava hüvitise andmise menetlusele kehtivad haldusakti andmise menetluse nõuded ning halduslepingule haldusakti ning haldusmenetluse seadusega halduslepingule kehtestatud nõuded.

(5) Hüvitis antakse toiminguga, kui:

- 1) hüvitise suurus on igale taotlejale ühesugune kindlaks määratud rahasumma ja makstava hüvitise suurus ei olene otsustaja kaalutusõigusest (nt sünnitoetus, matusetootus jms);
- 2) hüvitis määratakse taotleja soovitud summas või käesoleva määrusega sätestatud kõrgeimas määras;
- 3) muudel määruhes sätestatud juhtudel.

(6) Haldusakti andmise ja halduslepingu sõlmimise õigus on üldjuhul sotsiaalosakonna juhatajal, määruhes sätestatud erandjuhtudel vallavalitsusel.

(7) Toiminguga antava hüvitise määramise otsustab sotsiaalosakonna sotsiaaltöö spetsialist või lastekaitse spetsialist. Otsus vormistatakse sotsiaalinfosüsteemis STAR.

(8) Toimetulekutoetuse määramise otsustab sotsiaalosakonna sotsiaaltöö spetsialist.

(9) Kui hüvitis antakse toiminguga, tuleb ametiasutusel hüvitise taotlejat taotleja määratud viisil (e-post, telefoni teel, kirjalikult või suuliselt ametiasutuses) hüvitise andmisest teavitada. Rahalise hüvitise maksmisel rakendatakse sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 28 põhimõtteid.

(10) Haldusakt või haldusleping tuleb taotlejale teatavaks teha sotsiaalseadustiku üldosa seaduse §-s 27 sätestatud viisil.

§ 10. Hüvitise andmisest keeldumine, hüvitise andmise peatamine või lõpetamine

(1) Sotsiaalhoolekandeline abi andmisest võib keelduda juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotleja on esitanud valeandmeid või jätnud nõutud lisadokumendid tähtjaks esitamata;
- 2) abivajava isiku ja tema seadusjärgsete ülalpidajate sissetulekud on piisavad, et tagada abivajava isiku sotsiaalhoolekandeline abi eest tasumine;
- 3) abivajava isiku või tema pereliikmete kasutuses või omandis olevad vallas- ja kinnisasjad tagavad temale või tema pereliikmetele toimetulekuks piisavad elatusvahendid;
- 4) tööealine isik, kes ei tööta ega õpi, on mõjuva põhjuseta keeldunud osalemast tööturuteenuses või vallavalitsuse korraldatavas iseseisvale toimetulekule suunatud sotsiaalteenuses;
- 5) abivajav isik on eelnevalt määratud sotsiaalabi kasutanud mittesihipäraselt.

(2) Hüvitise andmisest keeldumine vormistatakse ametniku haldusaktiga.

(3) Hüvitise andmine peatatakse või lõpeb, kui:

- 1) hüvitise saaja taotleb hüvitise andmise peatamist või lõpetamist;
- 2) esineb sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 18 lõike 1 punktides 1-3 või § 19 lõike 1 punktides 2-4 või käesolevas määruses sätestatud asjaolu, mille alusel isiku hüvitise saamise õigus kas peatub või lõpeb.

(4) Hüvitise andmise peatamine või lõpetamine vormistatakse:

- 1) haldusakti alusel antud hüvitise puhul haldusaktiga;
- 2) halduslepingu alusel antud hüvitise puhul halduslepingu muutmise või lõpetamisega.

§ 11. Vaidluste lahendamine

Kui sotsiaalhoolekandeline abi määramisel on rikutud kellegi õigusi, võib ta esitada Põltsamaa Vallavalitsusele vaide või Tartu Halduskohtule kaebuse 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama.

4. peatükk

Põltsamaa valla eelarvest makstavad sotsiaaltoetused

1. jagu

Üldsätted

§ 12. Sotsiaaltoetuste liigid

(1) Sissetulekust sõltumatud toetused:

- 1) sünnitoetus;
- 2) kooli alustamise toetus;
- 3) laste prillitoetus;
- 4) asenduskodust elluastuja toetus;
- 5) hooldajatoetus;
- 6) matusetoetus.

(2) Sissetulekust sõltuvad toetused:

- 1) tervisetoeetus;
- 2) lasteaia ja lastehoiu kohatasu toetus;
- 3) koolitoetus;
- 4) täiendav sotsiaaltoetus;
- 5) erakorraline toetus;
- 6) häirenupu toetus;
- 7) vältimatu sotsiaalabi toetus.

2. jagu **Sissetulekust sõltumatud toetused**

1. jaotis **Sünnitoetus**

§ 13. Sünnitoetus

(1) Sünnitoetus on valla eelarvest lapse kasvatamisega kaasnevate kulutuste katmiseks makstav toetus.

(2) Sünnitoetust makstakse kahes osas järgmiselt:

- 1) 200 eurot pärast lapse sünni registreerimist;
- 2) 200 eurot pärast lapse kaheaastaseks saamist.

(3) Mitmike sünni puhul makstakse sünnitoetust kehtestatud määras igale vastsündinule.

(4) Toetust ei maksta, kui laps sündis surnult või kui laps on riiklikul ülalpidamisel.

§ 14. Õigus sünnitoetusele

(1) Sünnitoetuse esimest osa on õigus saada, kui mõlema vanema või üksikvanema elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel on Põltsamaa vallas vähemalt kuus kuud enne lapse sündi ja lapse elukoht registreeritakse Põltsamaa vallas. Sünnitoetuse teist osa on õigus saada, kui lapse ja mõlema vanema või üksikvanema elukoht on katkematult alates lapse sünnist kuni lapse kaheaastaseks saamiseni Põltsamaa vallas. Kui Eesti rahvastikuregistri andmetel on Põltsamaa vallas registreeritud elukoht ainult ühel vanemal, on tal õigus saada sünnitoetust 50% ulatuses määruse § 12 lõikes 2 sätestatud määrast.

(2) Sünnitoetusele on õigus ka Põltsamaa valla elanike registrisse kantud lapse lapsendajal, eestkostjal või lapse perekonnas hooldajal (edaspidi *hooldaja*). Lapsendajal ja eestkostjal on õigus taotleda toetust kuue kuu jooksul pärast kohtulahendi jõustumist ja hooldajal pärast lapse perekonnas hooldamise lepingu sõlmimist tingimusel, et laps ei ole kohtulahendi jõustumise või lepingu sõlmimise ajal vanem kui üks aasta ja kuus kuud. Hooldaja ei pea rahvastikuregistri andmetel olema Põltsamaa valla elanik.

§ 15. Sünnitoetuse taotlemine

(1) Sünnitoetuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Taotlus sünnitoetuse saamiseks tuleb esitada kuue kuu jooksul sünnitoetuse saamise õiguse tekkimisest arvates.

§ 16. Sünnitoetuse andmine

(1) Sünnitoetuse maksmiseks kontrollib ametiasutus toetuse saamise õigust.

(2) Toetuse teine osa võidakse jätta välja maksmata juhul, kui lapsevanemad on keeldunud lapse abivajaduse ilmnemisel koostööst lastekaitse spetsialistiga ja osalemast lastekaitse spetsialisti poolt suunatud perekonna heaolu ja kasvukeskkonda parandavatel teenustel. Sellisel juhul vormistatakse keeldumine ametniku haldusaktiga.

(3) Kui toetuse saamiseks on kõik tingimused täidetud, siis toetuse määramiseks kirjalikku otsust ei vormistata ning hüvitist antakse toiminguga, st raha ülekandmisega taotluses märgitud arvelduskontole või raha sularahas taotlejale üleandmisega.

2. jaotis Kooli alustamise toetus

§ 17. Kooli alustamise toetus

(1) Kooli alustamise toetus on valla eelarvest lapse põhihariduse omandamise alustamisel kaasnevate kulutuste katmiseks makstav ühekordne toetus.

(2) Kooli alustamise toetust makstakse 100 eurot lapse kohta.

§ 18. Õigus kooli alustamise toetusele

(1) Kooli alustamise toetust makstakse lapse põhihariduse omandamise alustamisel valla koolis lapse ühele vanemale, kui lapse ja vähemalt ühe vanema elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel on Põltsamaa vallas.

(2) Erandkorras võib laps olla kantud kooli õpilaste nimekirja väljapool Põltsamaa valda kui:

- 1) see vajadus on tulenev lapse erivajadusest, mille tingimusi Põltsamaa valla koolid ei taga;
- 2) kool on lapse elukohale lähim.

(3) Kui vanem ei täida perekonnaseadusest tulenevaid kohustusi, makstakse kooli alustamise toetust lapse eestkostjale või lapse tegelikule hooldajale.

§ 19. Kooli alustamise toetuse taotlemine

(1) Kooli alustamise toetuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, milles märgitakse ka lapse, kes alustab põhihariduse omandamist, andmed ning kooli nimetus, kus laps põhihariduse omandamist alustab.

(2) Määruse § 17 lõikes 3 sätestatud juhul võib ettepaneku kooli alustamise toetuse maksmiseks lapse tegelikule hooldajale teha ametiasutuse sotsiaalvaldkonna spetsialist.

(3) Taotlus kooli alustamise toetuse maksmiseks tuleb esitada õppeaasta algusest kolme kuu jooksul.

§ 20. Kooli alustamise toetuse andmine

(1) Kooli alustamise toetust antakse toiminguga, st raha ülekandmisega taotluses märgitud arvelduskontole või raha sularahas taotlejale üleandmisega.

(2) Kooli alustamise toetus antakse lapse kooli minemise kuupäeval kehtivas toetuse määras.

3. jaotis Lapse prillitoetus

§ 21. Lapse prillitoetus

(1) Lapse prillitoetus on valla eelarvest makstav toetus üldjuhul lastele ostetud prilliklaaside maksumuse kompenseerimiseks.

(2) Toetust makstakse üldjuhul mitte sagedamini kui üks kord aastas.

§ 22. Õigus lapse prillitoetusele

Lapse prillitoetust on õigus saada kuni lapse 18-aastaseks saamiseni tingimusel, et laps on rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa valla elanik. Kui laps õpib üldhariduskoolis või kutsekoolis ja saab jooksval õppeaastal 19-aastaseks, siis makstakse toetust jooksva õppeaasta lõpuni.

§ 23. Lapse prillitoetuse taotlemine

Lapse prillitoetuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

§ 24. Lapse prillitoetuse andmine

Lapse prillitoetust antakse toiminguga, st raha ülekandmisega taotluses märgitud arvelduskontole või raha sularahas taotlejale üleandmisega.

4. jaotis Asendushoolduselt elluastuja toetus

§ 25. Asendushoolduselt elluastuja toetus

(1) Asendushoolduselt elluastuja toetust makstakse ühekordselt asendus- või järelhooldusteenuselt elluastujale tema põhivajaduste (eluruumi üürimise või ostmise ning eluruumi sisustamise kulu jms) rahuldamiseks.

(2) Asendushoolduselt elluastuja toetuse suurus on 600 eurot.

§ 26. Õigus asendushoolduselt elluastuja toetusele

Asendushoolduselt elluastuja toetust määratakse isikule, kes on rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa valla elanik ja kes on asendushooldusele suunatud Põltsamaa vallast.

§ 27. Asendushoolduselt elluastuja toetuse taotlemine

(1) Asendushoolduselt elluastuja toetuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Ettepaneku asendushoolduselt elluastuja toetuse maksmiseks võib ka teha ametiasutuse lastekaitsepsialist.

§ 28. Asendushoolduselt elluastuja toetuse andmine

Asendushoolduselt elluastuja toetust antakse toiminguga, st raha ülekandmisega taotluses märgitud arvelduskontole või raha sularahas taotlejale üleandmisega.

5. jaotis Hooldajatoetus

§ 29. Hooldajatoetus

(1) Hooldajatoetust makstakse igakuiselt isikule, kes

- 1) hooldab 3- kuni 18-aastast hooldusvajadusega puudega last;
- 2) hooldab täisealist hooldusvajadusega isikut.

(2) Hooldajatoetuse suurus on:

- 1) 3- kuni 18-aastase puudega lapse pideva hooldusvajaduse korral 100 eurot kuus;
- 2) 3- kuni 18-aastase puudega lapse osalise hooldusvajaduse korral 75 eurot kuus;
- 3) täisealise sügava puudega hooldusvajadusega isiku hooldamisel 40 eurot kuus;
- 4) täisealise raske puudega või muul põhjusel hooldusvajadusega isiku hooldamisel 20 eurot kuus.

(3) Hooldajatoetust 3- kuni 18-aastase puudega lapse hooldamise eest ei määrata:

- 1) taotlejale, kes saab töötutoetust või töötuskindlustuse hüvitist;
- 2) taotlejale, kellele on määratud raske või sügav puue ja kes saab töövõimetoetust;
- 3) kui puudega lapse hooldamine on püsivalt tagatud teiste sotsiaal- ja/või haridusteenustega, täiendavate toetuste või muu abi osutamisega;
- 4) taotlejale, kes käib tööl.

§ 30. Õigus hooldajatoetusele

(1) Hooldajatoetust 3- kuni 18-aastase hooldusvajadusega puudega lapse hooldamise eest määratakse vanemale, eestkostjale või perehoolduslepingu alusel last hooldav isikule, kes ei saa lapse hooldamise tõttu tööle minna.

(2) Hooldajatoetust täisealise hooldusvajadusega isiku hooldamise eest määratakse isikule, kes on määratud selle isiku hooldajaks.

§ 31. Hooldajatoetuse taotlemine

Hooldajatoetuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

§ 32. Hooldajatoetuse andmine

(1) Hooldajatoetust antakse ametiasutuse ametniku haldusakti alusel.

(2) Hooldajatoetust määratakse kuni hooldusvajaduse lõppemiseni.

(3) Hooldajatoetust makstakse igakuiselt haldusakti vastuvõtmisele järgnevast kalendrikuust jooksva kuu eest ning kantakse üle õigustatud isiku arvelduskontole või makstakse välja ametiasutuse kassast hiljemalt jooksva kuu 20. kuupäevaks.

(4) Hooldajatoetuse maksmine lõpetatakse hooldatava või hooldaja taotluse alusel või hoolduse seadmise aluse äralangemisel.

(5) Hooldajatoetuse saaja on kohustatud viivitamatult teavitama ametiasutust kirjalikult, kuid mitte hiljem kui kümne tööpäeva jooksul asjaolude tekkimisest, mis toovad kaasa määratud hooldajatoetuse maksmise lõpetamise või selle suuruse muutumise või hooldaja eest sotsiaalmaksu tasumise kohustuse tekkimise või äralangemise.

6. jaotis Matusetoetus

§ 33. Matusetoetus

(1) Matusetoetus on matuse korraldamisega kaasnevate kulude katmiseks makstav ühekordne toetus.

(2) Matusetoetuse suurus on 250 eurot.

(3) Matusetoetust ei maksta:

1) isiku surnuks tunnistamise korral;

2) kui isiku matuse korraldas ning kulud kattis kohalik omavalitsus või riik või kui isiku matmiseks on saadud toetust teisest kohaliku omavalitsuse üksusest.

§ 34. Õigus matusetoetusele

(1) Matusetoetust makstakse ühele matuse korraldamisega seotud füüsilisele isikule, kui isiku, kelle matuse kulude katmises taotleja osales, viimane elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel oli Põltsamaa vald.

(2) Kui matusekorraldajaid on mitu, peavad matusega seotud kulusid teinud isikud kokku leppima, kes kulu teinud isikutest taotleb matusetoetust.

(3) Erandkorras makstakse matusetoetust abivajaduse hindamisest lähtuvalt matuse korraldajale, kes on rahvastikuregistrijärgselt kantud valla elanike nimekirja ning kes taotleb toetust isiku matmise kuludeks, kellel puudus rahvastikujärgne elukoht või kelle eest ei ole saadud matusetoetust teisest kohaliku omavalitsuse üksusest.

§ 35. Matusetoetuse taotlemine

(1) Matusetoetuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, milles märgitakse ka isiku, kelle matuse korraldamisega seotud kulu katmiseks toetust taotletakse, andmed.

(2) Taotlus matusetoetuse saamiseks tuleb esitada kolme kuu jooksul isiku, kelle matusekulude katmisel hüvitist saama õigustatud isik osales, surmapäevast arvates.

§ 36. Matusetoetuse andmine

Matusetoetust antakse toiminguga, st raha ülekandmisega taotluses märgitud arvelduskontole või raha sularahas taotlejale üleandmisega.

3. jagu Sissetulekust sõltuvad toetused

1. jaotis Tervisetoeetus

§ 37. Tervisetoeetus

(1) Tervisetoeetus on vähekindlustatud isikule terviserikkkest, kroonilisest haigusest, puudest või muust tervislikust seisundist tuleneva erivajaduse kulu katmiseks makstav toetus.

(2) Tervisetoeetust makstakse:

- 1) täiskasvanutel prilliklaaside soetamise kulu hüvitamiseks (makstakse üks kord kahe aasta jooksul);
- 2) proteeside (v.a hambaproteesid), tugiaparaatide ja muude erivajadusest tulenevate abivahendite soetamise omaosaluse tasumiseks või rentimise kulu hüvitamiseks;
- 3) haigla väljastatud omaosalusarve tasumisega seotud kulu hüvitamiseks;
- 4) eriarsti vastuvõtule, raviprotseduuridele ja hoolekandetasutusse sõitmisega seotud kulude osaliseks hüvitamiseks;
- 5) põetus- ja hooldusvahendite ostu kulude osaliseks hüvitamiseks;
- 6) muude terviseiga seotud ja erivajadusest tulenevate kulude katmiseks.

(3) Tervisetootuse suurus sõltub isiku abivajadustest.

(4) Toetuse määramisel võetakse arvesse üldjuhul toetuse taotlemisele eelneva kuu kuludokumendid, ravimite korral ainult retseptiravimite kulu.

§ 38. Tervisetootuse taotlemine

Tervisetootuse saamiseks tuleb esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, millele lisatakse ravi- või abivahendi kulu tegemist tõendav dokument.

§ 39. Tervisetootuse andmine

(1) Tervisetootust antakse ametiasutuse ametniku haldusakti alusel.

(2) Kui taotleja on esitanud taotluses vastava tahteavalduse, võib toetuse maksta ka vastava teenuse osutajale.

2. jaotis

Toetus koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks

§ 40. Toetus koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks

(1) Toetust koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks antakse vähekindlustatud perele lastehoiu ja munitsipaal- või eralasteaia kohatasu kompenseerimiseks.

(2) Toetuse suurus sõltub isiku abivajadustest.

§ 41. Koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks toetuse taotlemine

(1) Koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks toetuse saamiseks tuleb esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, milles märgitakse ka lapse nimi ning vastava lasteasutuse nimetus.

(2) Ettepaneku toetuse maksmiseks võib ka teha ametiasutuse ametnik.

§ 42. Koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks toetuse andmine

(1) Koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks antakse toetust ametiasutuse ametniku haldusakti või toiminguga alusel.

(2) Isiku suhtes, kelle taotlus toetuse saamiseks oli ühekordne ja rahuldati taotletavas summas, antakse toetust antakse toiminguga.

(3) Kui isiku taotlus toetuse saamiseks rahuldati osaliselt, kõrvaltingimusega või toetus on perioodiline, vormistatakse toetuse andmine haldusaktiga.

(4) Kui taotleja on esitanud taotluses vastava tahteavalduse, võib toetuse maksta ka haridusasutuse pidajale või haridusasutuses vastava teenuse osutajale.

3. jaotis

Koolitoetus

§ 43. Koolitoetus

(1) Koolitoetus on vähekindlustatud perele laste koolitamisega seotud kulu katmiseks makstav toetus.

(2) Koolitoetust makstakse:

- 1) õpilaskodu üürikulu hüvitamiseks;
 - 2) koolitarvete, riiete ja jalanõude kulu hüvitamiseks;
 - 3) koolilõuna kulu hüvitamiseks;
 - 4) huvikooli või huvialaringi kohatasu hüvitamiseks;
 - 5) muude laste koolitamisega seotud kulude katmiseks.
- (3) Koolitoetuse suurus sõltub isiku abivajadustest.

§ 44. Koolitoetuse taotlemine

(1) Koolitoetuse saamiseks tuleb esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, millele lisatakse üldjuhul kulu tegemist tõendav dokument.

(2) Koolitoetust on õigus saada kuni lapse 18-aastaseks saamiseni tingimusel, et laps on rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa valla elanik. Kui laps õpib üldhariduskoolis või kutsekoolis ja saab jooksva õppeaastal 19-aastaseks, siis makstakse toetust jooksva õppeaasta lõpuni.

§ 45. Koolitoetuse andmine

(1) Koolitoetuse antakse ametiasutuse ametniku haldusakti või toimingu alusel.

(2) Kui isiku taotlus toetuse saamiseks rahuldati osaliselt või kõrvaltingimusega, vormistatakse toetuse andmine haldusaktiga.

(3) Kui taotlus toetuse saamiseks rahuldati taotletavas summas, antakse toetust toiminguga ning ametnik vormistab dokumendi toetuse ülekandmiseks. Ametnik teavitab taotlejat kas suuliselt või kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil toetuse määramisest ning taotluse rahuldamisest.

(4) Kui taotleja on esitanud taotluses vastava tahteavalduse, võib toetuse maksta ka vastava teenuse osutajale.

4. jaotis

Täiendav sotsiaaltoetus

§ 46. Täiendav sotsiaaltoetus

(1) Täiendav sotsiaaltoetus on vähekindlustatud isikule või perele toimetuleku tagamiseks makstav toetus.

(2) Täiendavat sotsiaaltoetust makstakse:

- 1) eluasemekulude ja esmatarbevahendite eest tasumiseks;
- 2) laste- ja noortelaagrite osalustasu osaliseks kompenseerimiseks;
- 3) toimetulekut toetavate teenuste osaliseks või täielikuks kompenseerimiseks;
- 4) eluruumi hädavajaliku sanitaarse olukorra parandamiseks;
- 5) muudel ettenägematutel asjaoludel.

(3) Täiendava sotsiaaltoetuse suurus sõltub isiku abivajadustest.

§ 47. Täiendava sotsiaaltoetuse taotlemine

Täiendava sotsiaaltoetuse saamiseks tuleb esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, millele lisatakse kulu tegemist tõendav dokument.

§ 48. Täiendava sotsiaaltoetuse andmine

Täiendavat sotsiaaltoetust antakse ametiasutuse ametniku haldusakti alusel.

5. jaotis **Erakorraline toetus**

§ 49. Erakorraline toetus

(1) Erakorraline toetus on toimetulekuraskustesse sattunud isikule makstav mitteperioodiline toetus isiku ajutise raske majandusliku olukorra leevendamiseks, toimetuleku soodustamiseks ning hädavajalike sotsiaalsete ning majanduslike vajadustega seotud kulude katmiseks.

(2) Erakorralist toetust makstakse isikule, kes on ajutiselt sattunud raskesse majanduslikku olukorda õnnetusjuhtumi, tulekahju, kuriteo, pereliikme äkilise haigestumise või ootamatu surma vms tagajärjel.

(3) Erakorralise toetuse suurus sõltub isiku abivajadustest.

§ 50. Erakorralise toetuse taotlemine ja andmine

(1) Erakorralise toetuse saamiseks tuleb esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, millele lisatakse taotlusele vastavate ametkondade (politsei, päästeamet, tervishoiuasutus vms) tõend kriisiolukorra põhjendatuse kinnitamiseks. Võimalusel lisatakse taotlusele kulu tõendavad dokumendid.

(2) Erakorralist toetust antakse ametiasutuse ametniku haldusakti alusel, kui hüvitise suurus jääb alla 500 euro. Kui hüvitist on vaja anda üle 500 euro, otsustab selle andmise vallavalitsus.

6. jaotis

Häirenupu toetus

§ 51. Häirenupu toetus

Häirenupu toetus on häirenupuseadme paigaldamise ja mahavõtmise ning teenuse kulude katmiseks makstav toetus.

§ 52. Õigus häirenupu toetusele

Häirenupu toetust on õigus saada isikul, kes elab üksi, kellel ei ole perekonnaseaduse mõistes ülalpidamist andma kohustatud isikuid ning kelle tervislik seisund eeldab ning vajab võimalust koheselt abi kutsuda.

§ 53. Häirenupu toetuse suurus

(1) Häirenupu ühekordset toetust makstakse häirenupu paigaldamise või süsteemi eemaldamise maksumuse ulatuses.

(2) Häirenuputeenuse tagamiseks makstakse toetust 50% igakuisest kulust.

§ 54. Häirenupu toetuse taotlemine ja andmine

Häirenupu toetuse saamiseks tuleb esitada §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus, millele lisatakse häirenupusüsteemi teenuse osutaja esitatud arvete koopiad.

§ 55. Häirenupu toetuse andmine

Häirenupu toetust antakse ametiasutuse ametniku haldusakti alusel.

7. jaotis Vältimatu sotsiaalabi toetus

§ 56. Vältimatu sotsiaalabi toetus

(1) Vältimatu sotsiaalabi toetus on elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitusse olukorda sattunud isikule toidu, riietuse ja hädavajalike ravimite ning ajutise majutamise kulude katmiseks makstav toetus.

(2) Vältimatut sotsiaalabi toetust makstakse isikule, kuni ta ei ole enam elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras.

(3) Vältimatu sotsiaalabi toetust makstakse tegelike kulude ulatuses, mis on vaja teha, et isik ei ole enam sotsiaalselt abitus olukorras.

(4) Vältimatu sotsiaalabi toetuse suurus sõltub isiku abivajadustest.

§ 57. Õigus vältimatu sotsiaalabi toetusele

Vältimatut sotsiaalabi osutatakse elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu isikule:

- 1) kes elab Põltsamaa vallas;
- 2) kes viibib Põltsamaa vallas, kuid kelle elukoht ei ole registreeritud Põltsamaa vallas. Sel juhul kooskõlastatakse abi andmine isiku elukohajärgse valla- või linnavalitsusega;
- 3) kelle elukohta ei saa kindlaks määrata;
- 4) kes on vabanenud kinnipidamiskohast ja kes elas viimati Põltsamaa vallas;
- 5) kes on välismaalane ja kes abi vajamise ajal asub ajutiselt Põltsamaa valla haldusterritooriumil.

§ 58. Vältimatu sotsiaalabi toetuse taotlemine

Vältimatu sotsiaalabi toetuse saamiseks võib sotsiaalses abitus olukorras isik ise või isikust teada saamisel ametiasutuse sotsiaaltöötaja esitada määruse § 7 sätestatud alustel ja korras taotluse. Taotluse esitamiseks hinnatakse koostöös abitus olukorras isikuga sotsiaalsest abitust olukorrast väljumiseks vajalike kulude liigid ja eeldatav suurus ning vastavad asjaolud märgitakse avaldusse.

§ 59. Vältimatu sotsiaalabi toetuse andmine

(1) Vältimatu sotsiaalabi toetust antakse ametiasutuse ametniku haldusakti alusel.

(2) Vältimatu sotsiaalabi toetust makstakse olenevalt isiku abivajadusest ning sotsiaalselt abitust olukorrast väljumiseks vajalikku ajaperioodi hinnates kas ühekordse maksena või perioodiliste maksetena.

(3) Vältimatut sotsiaalabi osutavad isikule vallavalitsuse määratud või volitatud isikud või asutused seni, kuni abi vajaja ei ole enam elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras.

5. peatükk Sotsiaalteenused

§ 60. Sotsiaalteenuste liigid

(1) Vald korraldab järgmisi sotsiaalteenuseid, mille täpne kirjeldus, eesmärk ja sisu on antud sotsiaalhoolekande seaduses:

- 1) koduteenus;
- 2) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus;
- 3) tugiisikuteenus;
- 4) täisealise isiku hooldus;
- 5) isikliku abistaja teenus;
- 6) varjupaigateenus;
- 7) turvakoduteenus;
- 8) sotsiaaltransporditeenus;
- 9) eluruumi tagamise teenus;
- 10) võlanõustamisteenus;
- 11) lapsehoiuteenus;
- 12) asendushooldusteenus;

13) järelhooldusteenus.

(2) Vald osutab võimalusel ja lähtuvalt isiku abivajadusest muid sotsiaalteenuseid, milleks võivad olla (loetelu ei ole ammendav):

- 1) erialaspetsialisti nõustamisteenus;
- 2) perenõustamisteenus;
- 3) perelepitusteenus;
- 4) tugirühmad ja tugiprogrammid;
- 5) rehabilitatsiooniteenus;
- 6) intervallhooldus;
- 7) toiduabi andmine;
- 8) viipekeele tõlketeenus;
- 9) puuetega inimeste parkimiskaardi väljastamine;
- 10) puuetega inimeste eluruumi füüsiline kohandamine.

1. jagu Koduteenus

1. jaotis Koduteenus täisealisele isikule

§ 61. Täisealise isiku koduteenuse eesmärk ja sisu

(1) Koduteenus täisealisele isikule on sotsiaalteenus, mille eesmärk on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti.

(2) Koduteenuse osutamisel abistatakse isikut toimingutes, mida isik terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabita, kuid mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks.

(3) Koduteenused jagunevad koduabi ja isikuabi teenusteks.

(4) Koduabi teenused on:

- 1) toiduainete või valmistoiduga ja majapidamisetarvetega varustamine (üldjuhul lähimast müügikohast);
- 2) veega varustamine, vajadusel reovee käitlemine;
- 3) arstiabi korraldamine ning ravimite ja abivahenditega varustamine;
- 4) abistamine väljaspool eluruumi tervishoiu-, finants-, sotsiaal- ja muude toimetulekuks vajalike teenustega seotud asjaajamisel;
- 5) eluruumi koristamine Vabariigi Valitsuse määrusega sätestatud eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi ning teenuse saaja ja osutaja kokkulepitud ulatuses.
- 6) abistamine majapidamistoimingutes abistatavale isikule kuuluvate vahenditega;
- 7) küttematerjali soetamise, tükeldamise ja ladustamise korraldamine;
- 8) akende pesemine ja kardinade vahetamine üks kord aastas;
- 9) muud vajalikud tegevused.

(5) Isikuabi teenused on kõrge abivajadusega isikute abistamine eneseteeninduses, sh juhendamisel, pesemisel, riietumisel, söömisel, tervises seisundi hindamisel, liikumisel ja hügieenitoimingutes jm.

(6) Koduteenust osutatakse igale teenuse vajajale abivajaduse hindamisel koostatud personaalse hoolduskava alusel.

(7) Koduteenuse osutaja on ametiasutuse hallatav asutus Põltsamaa Valla Päevakeskus (edaspidi *teenuse osutaja*).

§ 62. Õigus koduteenusele

Koduteenust on õigus saada isikul, kes üldjuhul on võimeline harjumuspärasel keskkonnas ise hakkama saama, kuid vajab iseseisvaks toimetulekuks teatud ulatuses kõrvalabi.

§ 63. Koduteenuse taotlemine

Koduteenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

§ 64. Koduteenuse määramine

(1) Koduteenus täisealisele isikule määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

(2) Koduteenuse osutamiseks sõlmitakse kirjalik leping teenuse osutaja ja kliendi vahel.

(3) Vallavalitsusel on õigus teenuse osutamine lõpetada alljärgnevatel tingimustel:

- 1) teenuse saaja toimetulek on paranenud määral, mis võimaldab isiku toimetuleku ilma koduteenuseta;
- 2) teenuse saaja asub elama teise omavalitsusüksuse haldusterritooriumile;
- 3) teenuse saaja asub elama hoolekandetasutusse;
- 4) teenuse saaja käitumine (agressiivsus, ebaviisakas käitumine, alkoholi või narkootiliste ainete kuritarvitamine vms) teeb teenuse osutamise võimatuks.

(4) Leping lõpeb seoses teenuse saaja surmaga.

§ 65. Koduteenuse eest tasumine

(1) Täisealise isiku koduteenuse osutamise eest võetakse üldjuhul tasu.

(2) Koduteenus on isikule tasuta, kui tema sissetulek jääb alla käesoleva määruse § 2 lõikes 4 kirjeldatud vähekindlustatud isiku sissetuleku määra ning tal puuduvad ülalpidamiskohustusega ülalpidamisvõimelised isikud.

2. jaotis Koduteenus lastega peredele

§ 66. Lastega perede koduteenuse eesmärk ja sisu

(1) Lastega perede koduteenuse eesmärk on nõustada lastega peresid, kes ei suuda vähenenud toimetulekuvõime tõttu tagada laste põhivajaduste rahuldamist ega laste arengut toetavat kasvukeskkonda.

(2) Teenuse osutamisel toetatakse pereliikmete personaalset arengut, perekonna stabiilset funktsioneerimist ning toimetulekut ümbritsevas sotsiaalses keskkonnas, mis aitab vanematel laste eest hoolitseda ja luua kõikidele pereliikmetele turvaline elukeskkond.

(3) Teenus koosneb isiku- ja koduabi tegevustest, mida teenuse osutaja teostab isiku huvides.

(4) Isikuabi tegevused on:

- 1) juhendamine toidu valmistamisel ja toitumisalane nõustamine;
- 2) abistamine pesu pesemise korraldamisel;
- 3) abistamine pesemisvõimaluste korraldamisel;
- 4) abistamine liikumisel;
- 5) abistamine abivahendite kasutamisel;
- 6) igapäevaoskuste toetamine ja juhendamine;
- 7) abistamine sotsiaalsete suhete loomisel ja säilitamisel;
- 8) pereliikmete juhendamine lapse kasvatamisel ja õpetamisel;
- 9) pereliikmete seostamine teiste antud hetkel perele vajalike teenustega (sotsiaal-, haridus-, meditsiiniteenused jms);
- 10) vanemlike oskuste ja pere toimetuleku pidev jälgimine ja hindamine, sealhulgas lapse turvalisuse jälgimine perekonnas;
- 11) pere eelarve koostamine ja jälgimine;
- 12) muud vajalikud tegevused.

(5) Koduabi tegevused on:

- 1) küttematerjali soetamise korraldamine;
- 2) küttematerjali saagimise, lõhkumise ja riita ladustamise korraldamine;
- 3) abistamine toiduainete, majapidamistarvete, abivahendite ja ravimite ostmisel;
- 4) eluaseme igapäevase puhastamise juhendamine;
- 5) muud vajalikud tegevused.

(6) Vajadusel abistatakse isikut järgmistes tegevustes:

- 1) dokumentide vormistamisel;
- 2) maksete tasumisel;
- 3) meditsiiniteenuste taotlemisel;
- 4) rehabilitatsiooniteenuste taotlemisel;
- 5) raviasutuste külastamisel;
- 6) suhtlemisel haridusasutustega;
- 7) muud vajalikud tegevused.

(7) Teenuse osutamiseks vajalikud tegevused ja nende osutamise sagedus määratakse kindlaks enne teenuse osutamise algust isiku ja tema laste abivajaduse hindamise kaudu.

§ 67. Õigus lastega perede koduteenusele

Lastega perede koduteenust on õigus saada perel või last kasvataval täisealisel isikul, kes üldjuhul on võimeline harjumuspärases keskkonnas ise hakkama saama, kuid vajab iseseisvaks toimetulekuks teatud ulatuses kõrvalabi vanemlike oskuste parendamisel ning toimetulekul ümbritsevas sotsiaalses keskkonnas.

§ 68. Lastega perede koduteenuse taotlemine

(1) Koduteenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Koduteenuse määramist võib algatada abivajajast teada saamisel ka ametiasutus.

§ 69. Lastega perede koduteenuse määramine

(1) Koduteenus lastega perele määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

(2) Haldusakti alusel korraldab koduteenuse osutamist Põltsamaa Valla Päevakeskus.

§ 70. Lastega perede koduteenuse eest tasumine

Lastega perede koduteenus on teenuse saajale tasuta.

2. jagu

Väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenus

§ 71. Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse eesmärk ja sisu

Väljaspool isiku kodu osutatava üldhooldusteenuse (edaspidi *üldhooldusteenus*) eesmärk on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes tervises seisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla.

§ 72. Õigus üldhooldusteenusele

Üldhooldusteenust on õigus saada isikul, kes erivajaduse või sotsiaalse olukorra tõttu pole suuteline iseseisvalt kodustes tingimustes elama ja kelle toimetulekut pole võimalik tagada mõne muu valla või riigi osutatava sotsiaalhoolekandeline abi toel.

§ 73. Üldhooldusteenuse taotlemine

Üldhooldusteenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

§ 74. Üldhooldusteenuse määramine

(1) Üldhooldusteenuse määramiseks koostab ametiasutus koostöös teenust saava isiku, vajadusel tema lähedaste ning üldhooldusteenuse osutajaga sotsiaalhoolekande seaduse §-s 21 sätestatud nõuetele vastava hooldusplaani.

(2) Üldhooldusteenus määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

(3) Vältimatu sotsiaalabi korras otsustab üldhooldusteenusele määramise sotsiaaltöö spetsialist, kes korraldab ka isikule teenuse osutamise. Sel juhul vormistatakse sotsiaalosakonna juhataja haldusakt pärast isikule teenuse osutamise alustamist.

§ 75. Üldhooldusteenuse eest tasumine

(1) Üldhooldusteenuse eest tasub üldjuhul üldhooldusteenuse saaja.

(2) Kui üldhooldusteenuse saajal on perekonnaseadusest tulenevad ülalpidamist andma kohustatud isikud, tasuvad üldhooldusteenuse eest üldhooldusteenuse saaja koos ülalpidamist andma kohustatud isikutega.

(3) Kui üldhooldusteenuse saaja või üldhooldusteenuse saaja ja tema suhtes ülalpidamist andma kohustatud isikud ei ole objektiivsetest asjaoludest lähtuvalt ning enda või oma perekonna tavalist ülalpidamist kahjustamata võimelised üldhooldusteenuse eest täies mahus tasuma, makstakse üldhooldusteenuse eest puudu jääv summa valla eelarvest lähtudes põhimõttest, et üldhooldusteenuse saajal võib pärast üldhooldusteenuse eest tasumist isiklikuks kasutamiseks jääda kuni 15% igakuisest sissetulekust.

3. jagu Tugiisikuteenus

§ 76. Tugiisikuteenuse eesmärk ja sisu

(1) Tugiisikuteenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises. Last kasvatavale isikule (v.a isik, kes kasvatab ja hooldab last oma töökohustustest tulenevalt) tugiisikuteenuse osutamisel on täiendav eesmärk lapse hooldamise ning turvalise ja toetava kasvukeskkonna ning lapse arengu tagamine.

(2) Tugiisiku tegevused on:

- 1) igapäevaeluõpetus nii kodus kui ka väljaspool kodu, sealhulgas iseenda ja oma ümbruse eest hoolitsema õpetamine;
- 2) abistamine suhtlemisel ümbritseva keskkonnaga;
- 3) sotsiaalsete oskuste arendamine ametiasutustes ja muudes institutsioonides suhtlemise ning perekondlike sidemete hoidmise ja taastamise kaudu;
- 4) koos teenusesaajaga tema tegevuste suunamine, planeerimine ja juhendamine;
- 5) laste ja vanemate vahel toimuvate peresiseste ühistegevuste korraldamisele kaasaitamine;
- 6) sotsiaaltööspsialisti või lastekaitsespetsialisti informeerimine peres toimuvatest muutustest;
- 7) teenusesaaja motiveerimine erinevate erialaspetsialistide teenusele jõudmiseks;

- 8) aktiivse suhtlemise ja kuulamisega psühholoogilise toe pakkumine;
- 9) muud vajalikud tegevused.

(3) Tugiisikuteenust osutatakse isiku või pere juures kodus või muudes teenusesaaja vajadustest tulenevates ning teenuse osutamiseks kokku lepitud asukohtades.

(4) Tugiisikuteenust võib osutada isik, kes sobib tugiisiku ülesandeid täitma isikuomaduste või kogemuste poolest või kellel on sihtgrupiga töötamise kogemus. Eelistatakse isikuid, kes on läbinud erialase tugiisiku koolituse.

§ 77. Õigus tugiisikuteenusele

(1) Tugiisikuteenust on õigus saada isikul (s.h alaealisel) või perel, kes vajab järgmist kõrvalabi:

- 1) abi lapse eest hoolitsemisel ning lapsele turvalise ja toetava kasvukeskkonna loomisel;
- 2) abi puude, haiguse või raske sotsiaalse olukorra tõttu, mis kahjustab isiku või tema pere toimetulekut;
- 3) abi sotsiaalseks toimetulekuks kinnipidamiskohast vabanemisel;
- 4) abi iseseisvalt elama asumisel asenduskoduteenuse, perekonnas hooldamise teenuse või eestkoste lõppemisel;
- 5) abi igapäevastel olme- ja majapidamisküsimuste lahendamisel;
- 6) abi psüühika- või käitumishäire tõttu jms.

(2) Kõrvalabi vajaduse määra ja sisu hindab ametiasutus iga isiku või perekonna puhul eraldi.

§ 78. Tugiisikuteenuse taotlemine

(1) Tugiisikuteenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Tugiisikuteenuse määramist võib algatada abivajajast teada saamisel ka ametiasutus.

§ 79. Tugiisikuteenuse andmine

(1) Tugiisikuteenuse määramiseks hindab ametiasutus isiku teenuse vajadust ning kõrvalabi vajaduse määra.

(2) Tugiisiku teenus määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

(3) Kui teenuse osutajaks on eraõiguslik isik, sõlmitakse vajadusel haldusakti alusel teenuse osutajaga teenuse osutamise leping, määrates selles kindlaks tugiisikuteenusena tehtavad toimingud, nende tegemise aeg ja maht ning teenuse eest tasumise kord. Teenuse eest tasumiseks peab teenuse osutaja esitama aruande teenuse osutamise mahu ja tegevuste kohta.

§ 80. Tugiisikuteenuse eest tasumine

Tugiisikuteenus on teenuse saajale üldjuhul tasuta ning teenuse osutamise eest tasub Põltsamaa vald valla eelarvest.

4. jagu **Täisealise isiku hooldus**

§ 81. Täisealise isiku hoolduse eesmärk ja sisu

(1) Täisealisele isikule seatakse hooldus, kui isik vaimse või kehalise puude tõttu vajab abi oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks. Teenus on pikaajaline ja toetava iseloomuga, mille pidev osutamine on vajalik selleks, et hooldust saav isik saaks jätkuvalt elada edasi oma kodus.

(2) Hooldajaks määratakse isik, kes on võimeline täitma hoolduskohustust, lähtudes hooldusvajaduse hindamisest ning ei vaja ise hooldust või kõrvalabi.

§ 82. Õigus täisealise isiku hooldusele

Hooldaja määramist on õigus taotleda täisealisel isikul, kes oma vaimse või kehalise erivajaduse tõttu vajab oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks teatud toiminguteks kõrvalabi.

§ 83. Täisealise isiku hoolduse taotlemine

(1) Hoolduse seadmiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Kui hoolduse seadmist taotleval isikul on olemas konkreetne isik, keda ta soovib hooldajaks, lisatakse taotlusele hooldaja kirjalik nõusolek hooldajaks määramise kohta.

§ 84. Täisealisele isikule hoolduse määramine

(1) Täisealise isiku hoolduse määramiseks hindab ametiasutus hooldatava hooldusvajadust ja sellest tulenevalt määratakse kindlaks hooldaja ülesanded.

(2) Hooldatava hooldusvajadusest lähtuvalt selgitab ametiasutus välja, kas taotlusel märgitud võimalik hooldaja on oma tavalisest elulaadist ja toimetulekust ning isikuomadustest tulenevalt võimeline hooldatavale vajalikku abi, juhendamist ja järelevalvet tagama ning vastab sotsiaalhoolekande seadusega teenust vahetult osutava isiku nõuetele. Vajadusel abistab sotsiaaltööspsialist hooldatava hooldusvajadusest lähtuvalt sobiva hooldaja leidmisel. Ametiasutuse poolt pakutava hooldaja määramiseks peab olema hooldatava kirjalik nõusolek.

(3) Hooldus seatakse ja hooldaja määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

§ 85. Hooldusteenuse eest tasumine

Täisealise isiku hooldus on hooldust vajavale isikule tasuta.

5. jagu **Isikliku abistaja teenus**

§ 86. Isikliku abistaja teenuse eesmärk ja sisu

(1) Isikliku abistaja teenus on ametiasutuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on suurendada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puude tõttu füüsilist kõrvalabi vajava täisealise isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, vähendades teenust saava isiku seadusjärgsete hooldajate hoolduskoormust.

(2) Isikliku abistaja teenuse osutamisel abistatakse teenuse saajat tegevustes, mille sooritamiseks vajab isik puude tõttu füüsilist kõrvalabi. Isiklik abistaja aitab isikut tema igapäevastes tegevustes (liikumisel, söömisel, toidu valmistamisel, riietumisel, hügieeni-, majapidamistoimingutes, muudes toimingutes). Isiklik abistaja aitab puudega inimesel endal tegutseda, st isik ja isiklik abistaja tegutsevad koos.

(3) Isiklik abistaja lähtub oma töös konkreetse isiku erivajadustest ja tema antavatest tööjuhustest. Teenuse saaja peab oskama selgelt ja arusaadavalt oma vajadustest lähtuvalt teenuse osutajat juhendada. Isikliku abistaja teenust kasutav puudega inimene peab olema võimeline korraldama oma asjaajamist ja koordineerima isikliku abistaja tööd.

(4) Kui isiklikku abistajat vajab piiratud teovõimega täisealine, lähtub isiklik abistaja eestkostja antavatest tööjuhustest.

§ 87. Õigus isikliku abistaja teenusele

Isikliku abistaja teenust on õigus saada isikul, kellele on määratud puue ning kellel objektiivsete asjaolude hindamise tulemusena on vajadus kasutada füüsilist kõrvalabi igapäevaelu tegevustes, et tagada harjumuspäras keskkonnas võimalikult iseseisev toimetulek ning võimalus osaleda teistega võrdsetel alustel ühiskonnaelus.

§ 88. Isikliku abistaja teenuse taotlemine

(1) Isikliku abistaja teenuse tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Kui isikliku abistaja määramist taotleval isikul on olemas konkreetne isik, keda ta soovib enda isiklikuks abistajaks, lisatakse taotlusele isikliku abistaja kirjalik nõusolek isiklikuks abistajaks määramise kohta.

§ 89. Isikliku abistaja teenuse määramine

(1) Isikliku abistaja määramiseks hindab ametiasutus puudega isiku kõrvalabi määra ning koostöös teenuse saajaga määrab kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud ja teenuse saaja üldised juhised.

(2) Puudega isiku kõrvalabi vajadusest lähtuvalt selgitab ametiasutus välja, kas taotlusel märgitud võimalik isiklik abistaja on oma tavalisest elulaadist ja toimetulekust ning isikuomadustelt võimeline puudega isikule vajalikku kõrvalabi tagama ning vastab sotsiaalhoolekande seadusega isikliku abistaja teenust vahetult osutava isiku nõuetele. Vajadusel abistab ametiasutus puudega isiku

kõrvalabi vajaduse määra ning sellest tulenevatest toimingutest lähtuvalt sobiva isikliku abistaja leidmisel. Ametiasutuse poolt pakutava isikliku abi määramiseks peab olema isikliku abistaja kirjalik nõusolek ning puudega isiku, kellel vastav isik isiklikuks abistajaks määratakse, nõusolek.

(3) Isikliku abistaja teenus määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

(4) Isiklik abistaja määratakse perioodiks, mil isikule on määratud puue.

§ 90. Isikliku abistaja teenuse eest tasumine

Isikliku abistaja teenus on puudega isikule tasuta ning teenuse osutamise eest tasub Põltsamaa vald valla eelarvest.

6. jagu Varjupaigateenus

§ 91. Varjupaigateenuse eesmärk ja sisu

(1) Varjupaigateenuse eesmärk on täisealisele isikule, kes ei ole võimeline endale ööbimiskohta leidma, ajutise ööbimiskoha võimaluse tagamine.

(2) Kui sotsiaalhoolekande seaduse alusel on varjupaigateenusele kehtestatud riikliku määrusega täpsustatud eesmärk, sisu ja nõuded, lähtub ametiasutus varjupaigateenuse korraldamisel lisaks käesoleva määrusega sätestatule ka riikliku õigusakti nõuetest.

(3) Vald korraldab varjupaigateenust määruses sätestatud ulatuses ja korras seni, kuni vallavolikogu ei ole varjupaigateenuse osutamise otsustamist halduslepinguga volitanud eraõiguslikule juriidilisele või füüsilisele isikule või teise kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutusele.

§ 92. Õigus varjupaigateenusele

(1) Varjupaigateenust on õigus saada isikul, kes viibib abivajaduse hetkel Põltsamaa valla haldusterritooriumil, kellel puudub ööbimiskoht ja kes ei ole võimeline endale ööbimiskohta tagama ning kellele ei ole võimalik mõne muu sotsiaalhoolekandelise hüvitise või meetmega alalist ööbimiskohta tagada.

(2) Ametiasutus on kohustatud korraldama varjupaigateenuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele vastavale isikule ka siis, kui isik ise ei ole võimeline abi taotlema või kui varjupaigateenust saama õigustatud isikust on ametiasutusele teada antud.

§ 93. Varjupaigateenuse taotlemine

(1) Varjupaigateenuse saamiseks võib isik esitada määruse § 7 alusel taotluse, kuid ametiasutus on kohustatud teenuse korraldama ka taotlust esitamata.

(2) Taotlust esitamata peab ametiasutus välja selgitama isiku tahte ja nõusoleku varjupaika suunamiseks.

§ 94. Varjupaigateenuse andmine

(1) Varjupaigateenuse tagamiseks on ametiasutus kohustatud selgitama isiku või asutuse, kes on valmis Põltsamaa valla haldusterritooriumil asuvatele varjupaigateenust vajavatele isikutele vastavat teenust osutama.

(2) Varjupaigateenust osutatakse toiminguga teenuse võimaldamisega ning isiku asutusse teenusele võtmisega. Vajadusel sõlmitakse teenuse osutamiseks täiendav haldusleping ametiasutuse, varjupaigateenuse osutaja ning teenuse saaja vahel.

§ 95. Varjupaigateenuse eest tasumine

(1) Võimalusel osaleb varjupaigateenust saama õigustatud isik varjupaigateenuse eest tasumisel vastavalt varjupaigateenuse osutaja kehtestatud hinnakirjale või kokkuleppele ning isiku majanduslikele võimalustele.

(2) Varjupaigateenuse hinna see osa, mille eest ei ole teenusesaaja oma varalisest seisukorrast lähtuvalt võimeline tasuma, tasutakse Põltsamaa valla eelarvest.

7. jagu Turvakoduteenus

§ 96. Turvakoduteenuse eesmärk ja sisu

(1) Turvakoduteenuse eesmärk on tagada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isikutele ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi. Esmase abi raames tuleb isikule vajaduse korral tagada kriisiabi, mis taastab isiku psüühilise tasakaalu ja tegevusvõime igapäevaelus, ning teavitada isikut teistest abi saamise võimalustest. Tulenevalt isiku east ja vajadusest tagatakse ka tema hooldamine ja arendamine.

(2) Turvakoduteenus tagatakse:

- 1) lapsele, kes vajab abi tema hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut;
- 2) täisealisele isikule, kes vajab turvalist keskkonda.

(3) Turvakoduteenus tagatakse perioodiks, mis on vajalik teenust saama õigustatud isiku turvalisuse tagamiseks ning edasise elu korraldamiseks.

(4) Kui sotsiaalhoolekande seaduse alusel on turvakoduteenusele kehtestatud riikliku määrusega täpsustatud eesmärk, sisu ja nõuded, lähtub ametiasutus turvakoduteenuse korraldamisel lisaks käesoleva määrusega sätestatule ka riikliku õigusakti nõuetest.

§ 97. Õigus turvakoduteenusele

(1) Turvakoduteenust on õigus saada isikul, kes lähtuvalt ohust oma elule või tervisele või arengut piiravatest asjaoludest vajab väljaspool oma alalist elukohta ajutist turvalist keskkonda.

(2) Ametiasutus on kohustatud korraldama turvakoduteenuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele vastavale isikule ka siis, kui isik ise ei ole võimeline abi taotlema, või kui turvakoduteenust saama õigustatud isikust on ametiasutusele teada antud.

§ 98. Turvakoduteenuse taotlemine

(1) Turvakoduteenuse saamiseks võib isik esitada määruse § 7 alusel taotluse, kuid ametiasutus on kohustatud teenuse korraldama ka taotlust esitamata.

(2) Taotlust esitamata peab ametiasutus välja selgitama isiku tahte ja nõusoleku turvakoduteenusele suunamiseks.

§ 99. Turvakoduteenuse andmine

(1) Turvakoduteenuse tagamiseks on ametiasutus kohustatud selgitama isiku või asutuse, kes on valmis turvakoduteenust vajavale isikule vastavat teenust osutama.

(2) Turvakoduteenust osutatakse hüvitise andmisega st turvakoduteenuse võimaldamisega ning isiku asutusse teenusele võtmisega. Vajadusel sõlmitakse teenuse osutamiseks täiendav haldusleping ametiasutuse, turvakoduteenuse osutaja ning teenuse saaja vahel.

§ 100. Turvakoduteenuse eest tasumine

(1) Turvakoduteenus on tasuta isikutele, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Põltsamaa vald.

(2) Turvakoduteenus on tasuline isikutele, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht ei ole Põltsamaa vald.

8. jagu Sotsiaaltransporditeenus

§ 101. Sotsiaaltransporditeenuse eesmärk ja sisu

(1) Sotsiaaltransporditeenuse eesmärk on võimaldada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudega isikul, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada tema vajadustele vastavat transpordivahendit tööle või õppeasutusse sõitmiseks või avalike teenuste kasutamiseks.

(2) Sotsiaaltransporditeenust osutatakse juhuveona ettetellimisel tellija määratud ajal ja liikumisteel.

§ 102. Õigus sotsiaaltransporditeenusele

Sotsiaaltransporditeenust on õigus saada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudega isikul või isikul, kelle tervislik seisund takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, avalike teenuste kasutamiseks või tööle või õppeasutusse sõitmiseks.

§ 103. Sotsiaaltransporditeenuse osutamine

- (1) Juhuveona sotsiaaltransporditeenuse saamiseks peab sotsiaaltranspordi saama õigustatud isik esitama ametiasutusele vähemalt kolm tööpäeva enne teenuse vajadust taotluse.
- (2) Taotluses tuleb esitada sotsiaaltransporditeenuse vajaduse aeg ja sihtkoht või marsruut.
- (3) Taotluse võib esitada mistahes viisil (suuliselt, kirjaga, e-postiga).
- (4) Taotluses esitatud tellimus loetakse kokkulepituks, kui tellija ja ametiasutus on kinnitanud teenuse osutamise aja kuupäeva ja kellaaja.
- (5) Otsuse sotsiaaltransporditeenuse osutamise kohta teeb sotsiaalosakonna spetsialist. sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris STAR.
- (6) Sotsiaaltransporditeenuse osutajaks on üldjuhul Põltsamaa Valla Päevakeskus. Kui Põltsamaa Valla Päevakeskusel ei ole soovitud ajal vaba sõidukit, võib teenust tellida teistelt teenuseosutajatelt.

§ 104. Sotsiaaltransporditeenuse rahastamine ja teenuse eest tasumine

- (1) Sotsiaaltransporditeenus on tasuline. Kui teenuse osutajaks on ametiasutus või ametiasutuse hallatav asutus, kehtestab teenuse hinna vallavalitsus.
- (2) Klientidelt hakatakse tasu arvestama kliendi lähtekohast alates. Tasu ei arvestata edasi-tagasi sõidu eest juhul, kui klient ei pöördu tagasi lähtekohta. Teenuse osutamisel mitmele abivajajale korraga, jagatakse teenuse maksumus teenust kasutavate isikute arvuga.

9. jagu

Eluruumi tagamise teenus

§ 105. Eluruumi tagamise teenuse eesmärk ja sisu

- (1) Eluruumi tagamise teenuse eesmärk on eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamine isikule, kes ei ole sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama või kellel on puudest tingitult raskusi talle kuuluvas või tema valduses olevas eluruumis liikumise või endaga toimetulekuga.
- (2) Eluruumi tagamise teenus sisaldab ka puudega isikule ametiasutuse korraldatavat abi puudega isikule kuuluva või tema valduses oleva eluruumi (puudega isiku koduse keskkonna) kohandamiseks nii, et puudega isik saaks võimalikult kaua elada koduses keskkonnas ning selles keskkonnas iseseisvalt toime tulla.

§ 106. Õigus eluruumi tagamise teenusele

- (1) Eluruumi tagamise teenust on õigus saada täisealisel isikul, kes elukondlikest, sotsiaalmajanduslikest või tervislikest põhjustest tulenevalt ei ole võimeline endale ja oma perekonna

vajadustele vastavat eluruumi tagama või ei ole suuteline senises eluruumis enam oma elu ja tervist ohtu seadmata iseseisvalt hakkama saama.

(2) Eluruumi tagamise teenust on õigustatud saada eelkõige:

- 1) eakas isik, kelle suhtes puuduvad perekonnaseadusest tulenevad ülalpidamist andma kohustatud isikud ning kes ei suuda senises eluruumis toime tulla;
- 2) isik, kellel on tervislikel põhjustel raskusi eluruumis liikumise või endaga toimetulekuga;
- 3) puudega isik, kellel on raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega;
- 4) isik, kes ise või kelle pere kasutab regulaarselt sotsiaalhoolekandelisi hüvitisi ning kellel on raskusi laste kasvatamise ja lastele inimväärse kasvukeskkonna tagamisega;
- 5) isik, kes tulekahju, loodusõnnetuse või muul sarnasel põhjusel on kaotanud eluaseme;
- 6) isik, kelle elukoht enne asenduskoduteenusele suunamist või kinnipidamisasutusse määramist Eesti rahvastikuregistri andmetel oli Põltsamaa vallas;
- 7) isik, kellel ei ole Põltsamaa vallas alalist elukohta, kuid tema kohta on sotsiaalhoolekande-, meditsiini-, pääste- või politseiasutus oma ülesannete täitmise käigusteatanud, et isik viibib püsivalt Põltsamaa valla haldusterritooriumil;
- 8) isik, kes lähtuvalt oma vanusest, arengutasemest või varalisest olukorrast ei ole ise suuteline eluruumi endale või oma perekonnale soetama ning teenuse osutamata jätmine ohustab isiku toimetulekut, elu ja tervist.

§ 107. Eluruumi tagamise teenuse taotlemine

(1) Eluruumi tagamise teenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.

(2) Kui eluruumi tagamise teenust vajavad isikud, kes ei ole abielus, kuid moodustavad kooseluse ühise leibkonna, peavad isikud taotluse eluruumi tagamise teenuse saamiseks esitama koos, märkides taotlusele käesoleva § 58 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud andmed kumbagi taotleja kohta.

(3) Kui isik või isikud on enne taotluse esitamist tutvunud eluruumiga, milles elamisega ollakse nõus, märgitakse taotlusele ka eluruumi tagamise teenusena eeldatavalt kasutusele võetava eluruumi aadress.

§ 108. Eluruumi tagamise teenuse andmine

(1) Eluruumi tagamise teenuse vajadust hindab ametiasutus. Ametiasutus selgitab välja võimalused eluruumi, mis sobib taotleja ja tema pere vajadustele, kasutusele andmiseks. Enne eluruumi kasutusele andmise otsustamist, peab taotleja olema sellega tutvunud ning nõus pakutud eluruumi kasutusele võtmisega.

(2) Eluruum antakse isikule, tema perele või temaga koos elavatele isikutele kasutusele ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

(3) Eluruum antakse üldjuhul kasutusele üheks aastaks. Objektiivsetel asjaoludel on õigus anda eluruum kasutusele pikemaks tähtajaks või tähtajatult.

(4) Haldusaktis märgitakse lisaks haldusakti üldnõuetele:

- 1) eluruumi tagamise teenust saava isiku või isikute andmed;
- 2) eluruumi tagamise teenusena kasutusele antud eluruumi aadress;
- 3) tähtpäev, millest alates, või periood, mille jooksul on isikul õigus eluruumi kasutada;
- 4) vajadusel kõrvaltingimused eluruumi tagamise teenuse kasutamiseks;
- 5) eluruumi tagamise teenuse eest makstav tasu või tasu arvestamise põhimõtted ning tasu maksmise kord.

(5) Haldusakti alusel sõlmib ametiasutuse hallatav asutus Põltsamaa Haldus (edaspidi *haldaja*) eluruumi kasutamiseks kirjaliku üürilepingu. Eluruumi üürilepingus sätestatakse, et eluruum antakse kasutusse sotsiaalhoolekande seadusest tuleneva eluruumi tagamise teenuse osutamiseks ning et üürilepingule ei laiene võlaõigusseaduses eluruumide üürimise kohta sätestatu.

(6) Üürileping sõlmitakse 10 tööpäeva jooksul haldusakti andmisest arvates. Nimetatud tähtaja jooksul mõjuva põhjuseta lepingu sõlmimata jätmisel taotleja poolt, on ametiasutusel õigus vastav haldusakt kehtetuks tunnistada.

(7) Üürilepingu sõlmimisel ja lõpetamisel koostatakse eluruumi üleandmise-vastuvõtmise akt, milles kajastatakse eluruumi seisukord.

§ 109. Eluruumi kasutamise nõuded (kõrvaltingimused eluruumi tagamise teenuse kasutamiseks)

(1) Eluruumi kasutama õigustatud isik on kohustatud:

- 1) kasutama seda enda alalise elukohana;
- 2) kasutama elamu abiruume ning kinnistut vastavalt nende otstarbele ning arvestama teiste sotsiaalelamu elanike ja naabrite huvidega;
- 3) pidama eluruumis, elamu üldkasutatavates ruumides ning kinnistul kinni jäätmete käitlemise, tervisekaitse-, tuleohutus- ning sanitaarnõuetest ja elamute eksploateerimise eeskirjadest;
- 4) hoidma elamu üldkasutatavates ruumides ja kinnistul puhtust ja korda;
- 5) hüvitama enda süü läbi eluruumi, elamu või nendes asuvate seadmete ja kinnistu rikkumisega tekitatud kahjud;
- 6) teatama eluruumis või elamu üldkasutatavates kohtades ruumide kasutamisega seotud süsteemide riketest viivitamatult ametiasutusele või elamu haldusettevõttele;
- 7) lubama avariide ja rikete likvideerimiseks tema kasutusse antud eluruumi siseneda ametiasutuse ja elamu haldusettevõtte esindajal;
- 8) andma eluruumi tagamise teenuse vajaduse lõppemisel eluruumi üle mitte halvemas seisukorras kui see oli kasutusse andmisel (v.a arvestades normaalset kulumist);
- 9) vabastama eluruumi teenuse õiguse lõppemisel või lõpetamisel.

(2) Eluruumi kasutama õigustatud isikul on keelatud:

- 1) majutada eluruumi isikuid, kellel ei ole selle kasutamise õigust;
- 2) pidada eluruumis kodu- ja lemmikloomi või -linde ilma eluruumi haldaja kirjaliku nõusolekuta;
- 3) anda eluruumi kasutamise õigust edasi kolmandatele isikutele;
- 4) teha eluruumi või selle seadmete ümberehitust või -paigutust ilma ametiasutuse ja elamu haldusettevõtte nõusolekuta.

§ 110. Eluruumi tagamise teenuse osutamise pikendamine ja lõpetamine

(1) Lepingu tähtaja möödumisel ja teenuse vajaduse säilimisel võib üürniku põhjendatud avalduse ja ametniku haldusakti alusel isikule eluruumi tagamise teenuse osutamist ja eraldatud eluruumi üürilepingut pikendada juhul, kui isik on täitnud kõik lepingust tulenevad kohustused.

(2) Teenuse osutamise jätkamiseks ja üürilepingu pikendamiseks peab üürnik esitama avalduse ametiasutusele vähemalt kaks nädalat enne lepingu lõppemist. Avalduse mitteesitamisel puudub isikul lepingu tähtaja möödumisel õiguslik alus eluruumi kasutamiseks ja isik on kohustatud eluruumi koheselt vabastama.

(3) Juhul, kui üürnik ei ole täitnud kõiki lepingujärgseid kohustusi, kuid isikul säilib määruuses sätestatud alustel õigus ja vajadus teenusele ning ta ei ole ise võimeline eluruumi endale või oma perekonnale tagama ja kui eluruumi mitteeraldamine ohustab oluliselt isiku või tema perekonna toimetulekut, elu või tervist, võib anda taotlejale üürile senisest vähem heakorrastatud ja väiksemaid kulusi nõudva eluruumi.

(4) Ametiasutusel on õigus eluruumi tagamise teenuse osutamine lõpetada (haldusakti muuta või haldusakt kehtetuks tunnistada), kui:

- 1) eluruumi kasutaja või temaga koos elav isik rikub korduvalt määruse §-s 109 sätestatud nõudeid;
- 2) eluruumi kasutaja on rohkem kui kolm kuud jätnud teenuse eest tasumata.

§ 111. Eluruumi tagamise teenuse rahastamine

(1) Eluruumi tagamise teenus on tasuline.

(2) Eluruumi tagamise teenuse hinna kehtestab vallavalitsus.

(3) Eluruumi tagamise teenuse eest tasutakse eluruumi haldaja väljastatud arve alusel.

(4) Määratud teenuse hinda käsitletakse eluruumi üürina või eluasemekuluna.

10. jagu Võlanõustamisteenus

§ 112. Võlanõustamisteenuse eesmärk ja sisu

(1) Võlanõustamisteenus on ametiasutuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on abistada isikut tema varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel ja nõuete rahuldamisel, vältida uute võlgnevuste tekkimist toimetulekuvõime parandamise kaudu ning lahendada muid võlgnevusega seotud probleeme.

(2) Teenus hõlmab erinevaid toiminguid võlgniku abistamiseks võlgnevuse korral, sh isikunõustamist, juhendamist ja edasiste võlgade tekkimise ennetamisega seonduvaid toiminguid.

(3) Teenuse osutamise käigus abistatakse/nõustatakse isikut järgmiselt:

- 1) probleemide selgitamine ja määramine;
- 2) dokumentidega tutvumine, info kogumine, võlanõuete kontrollimine;

- 3) isikule tema õiguste ja kohustuste selgitamine;
- 4) võlajuhtumi analüüsimine, võrgustikukaardi koostamine;
- 5) võlakohustuste kaardistamine;
- 6) võlanõuete õiguspärasuse hindamine;
- 7) majapidamiseelarve koostamine ja järgimine;
- 8) säästliku majapidamise korraldamine;
- 9) täiendavate ressursside otsimine;
- 10) läbirääkimiste korraldamine võlausaldajatega;
- 11) eesmärkide seadmine, tegevuse ja ajakava planeerimine;
- 12) dokumentide vormistamine;
- 13) isiku toetamine ja motiveerimine;
- 14) muud vajalikud tegevused.

§ 113. Õigus võlanõustamisteenusele

Õigus hüvitisele on isikul, kes vajab tuge oma varalise olukorra kindlakstegemisel ja võlausaldajatega läbirääkimistel.

§ 114. Võlanõustamisteenuse taotlemine ja andmine

- (1) Hüvitise saamiseks tuleb ametiasutusele esitada määruse §-s 7 sätestatud alustel ja korras taotlus.
- (2) Hüvitise määramist võib alata abivajajast teada saamisel ka ametiasutus.
- (3) Võlanõustamisteenus määratakse isikule ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

§ 115. Võlanõustamisteenuse eest tasumine

Võlanõustamisteenus on isikule tasuta ning teenuse osutamise eest tasub Põltsamaa vald valla eelarvest.

11. jagu Lapsehoiuteenus

§ 116. Lapsehoiuteenuse eesmärk ja sisu

- (1) Lapsehoiuteenus on lapse seadusliku esindaja või perekonnas hooldaja (edaspidi vanem) toimetulekut või töötamist toetav teenus, mille osutamise vältel tagab lapsehoiuteenuse osutaja lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse.
- (2) Raske ja sügava puudega lapsele lapsehoiuteenuse osutamise eesmärk on vähendada raske ja sügava puudega lapse perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevat lisavajadust.
- (3) Käesoleva korra sätete alusel osutatakse teenust raske ja sügava puudega lastele. Teenuse pakkumise koolieelse lasteasutuse seaduse § 10 lõike 1 alusel korraldab vallavalitsus.

§ 117. Õigus lapsehoiuteenusele

Hüvitist on õigus saada isikul, kellele peres on raske ja sügava puudega laps.

§ 118. Lapsehoiuteenuse andmine

(1) Raske ja sügava puudega lapse lapsehoiuteenuse vajadus hinnatakse igal lapsel eraldi. Soovi korral nõustab struktuuriüksuse teenistuja teenuse saajat lapsehoiuteenuse osutaja valikul.

(2) Raske ja sügava puudega lapsele tagatakse lapsehoiuteenus kuni lapse 18-aastaseks saamise kalendriaasta lõpuni.

(3) Lapsehoiuteenus määratakse ametiasutuse ametniku haldusaktiga.

§ 119. Lapsehoiuteenuse eest tasumine

Raske ja sügava puudega lapse lapsehoiuteenuse kulu tasutakse üldjuhul teenust osutava isiku esitatud arve alusel Põltsamaa valla eelarvest.

12. jagu Asendushooldusteenus

§ 120. Asendushooldusteenuse eesmärk ja sisu

(1) Asendushooldusteenuse eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena.

(2) Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu ja asenduskodu.

(3) Asendushooldusteenuse täpsem korraldus on reguleeritud sotsiaalhoolekande seaduses.

§ 121. Asendushooldusteenusele õigustatud isik

(1) Ametiasutus tagab lapsele asendushooldusteenuse kuni lapse 18-aastaseks saamiseni, kui:

- 1) lapse vanem on surnud;
- 2) lapse vanemale on tema piiratud teovõime tõttu määratud eestkostja;
- 3) vanema hooldusõigus lapse suhtes on peatatud, seda on piiratud või see on täielikult ära võetud;
- 4) laps on vanemast eraldatud.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laps on enne 18-aastaseks saamist asunud õppima ja jätkab õppimist statsionaarses õppes või tervislikel näidustustel muus õppevormis põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes, siis tagab ametiasutus lapsele asendushooldusteenuse:

- 1) hariduse omandamise korral kuni järgmise õppeaasta alguseni, kuid mitte kauem kui järgmise õppeaasta alguseni sel aastal, kui laps sai 19-aastaseks;
- 2) õpingute katkestamiseni, kuid mitte kauem kui lapse 19-aastaseks saamiseni, või
- 3) lapse 19-aastaseks saamise korral kuni järgmise õppeaasta alguseni.

(3) Ametiasutus võib tagada asendushooldusteenuse abivajavale lapsele, kelle hooldusõiguslik vanem või füüsilisest isikust eestkostja on andnud nõusoleku, et asendushooldusteenust osutatakse kuni 90 päeva või periooditi.

§ 122. Asendushooldusteenuse eest tasumine

Asendushooldusteenuse eest tasutakse:

- 1) valla eelarvest, kui ametiasutus täidab asendushooldusel oleva lapse eestkostja ülesandeid või eestkostja puudumisel on lapse rahvastikuregistrisse kantud elukohaks Põltsamaa vald;
- 2) asendushooldusel oleva lapse sissetulekutest.

13. jagu Järelhooldusteenus

§ 123. Järelhooldusteenuse eesmärk ja sisu

(1) Järelhooldusteenuse eesmärk on asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine.

(2) Järelhooldusteenust osutatakse lähtuvalt juhtumiplaanist, mille alusel vallavalitsus tagab isikule eluaseme ning vajaduspõhised tugiteenused ja toetused.

(3) Järelhooldusteenuse täpsem korraldus on reguleeritud sotsiaalhoolekande seaduses.

§ 124. Järelhooldusteenusele õigustatud isik

(1) Ametiasutus tagab järelhooldusteenuse alusel asendushooldusel viibivale täisealisele isikule, kes pärast põhi-, kesk-, kutse- või kõrghariduse omandamist jätkab järgmisel õppeaastal õppimist kutseõppe tasemeõppes, rakenduskõrgharidusõppes, ülikooli bakalaureuse- või magistriõppes või bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppes:

- 1) esmase õppekavajärgse nominaalse õppeaja lõpuni, kuid mitte kauem kui isiku 25-aastaseks saamiseni;
- 2) õpingute katkestamiseni, kuid mitte kauem kui isiku 25-aastaseks saamiseni, või
- 3) isiku 25-aastaseks saamiseni.

(2) Ametiasutus võib tagada järelhooldusteenuse isikule, kes:

- 1) on kuni 21-aastane ega õpi ning kes kuni täisealiseks saamiseni viibis asendushooldusel või eestkostel;
- 2) on kuni 25-aastane ja õpib ning kes kuni täisealiseks saamiseni viibis eestkostel ja pärast põhi-, kesk-, kutse- või kõrghariduse omandamist jätkas järgmisel õppeaastal õppimist kutseõppe tasemeõppes, rakenduskõrgharidusõppes, ülikooli bakalaureuse- või magistriõppes või bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppes.

§ 125. Järelhooldusteenuse eest tasumine

Järelhooldusteenust rahastatakse riigieelarvest eraldatud vahenditest, valla eelarvest ning järelhooldusel oleva isiku sissetulekutest.

6. peatükk

Riigieelarvest sihtotstarbeliselt eraldatud raha kasutamine

§ 126. Riigieelarvest sihtotstarbeliselt eraldatud raha kasutamine

(1) Sotsiaalhoolekandeseaduse § 156 lõike 3¹ alusel riigi eelarvest eraldatud raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahalisi vahendeid kasutatakse raske ja sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, sealhulgas:

- 1) lapsehoiuteenuse rahastamiseks;
- 2) tugiisikuteenuse eest tasumiseks;
- 3) ravi-, rehabilitatsiooni- ja haridusasutusse või toetavatele teenustele transporditeenuse kulu katmiseks või transporditoetuse maksmiseks;
- 4) lapsele või lapse perele sotsiaalse ja psühholoogilise jm nõustamisteenuse kulu katmiseks või toetuse maksmiseks selle kulu hüvitamiseks;
- 5) erinevate teraapiate (füsioteraapia, psühhoteraapia jm) rahastamiseks;
- 6) varjupaigateenuse/tugikodu või turvatoateenuse eest tasumiseks;
- 7) intervallhoolduse eest tasumiseks;
- 8) täiendavate rehabilitatsiooniteenuste eest tasumiseks;
- 9) rehabilitatsiooniplaanis soovitatud abivahendite omaosaluse eest tasumiseks;
- 10) koolivaheajal laagris osalemise toetamiseks;
- 11) ravi- või rehabilitatsiooniasutusse saatjateenuse kasutamise kulu hüvitamiseks;
- 12) eluruumide kohandamine lähtuvalt puudest tingitud vajadusest;
- 13) peredele seminaride või koolituste korraldamisega seotud kulud;
- 14) muud sotsiaalteenused, mis aitavad parandada raske või sügava puudega lapse arengut ja pere toimetulekut ning aitavad vähendada perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevat lisavajadust.

(2) Riigieelarvest Põltsamaa vallale määratud asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise toetuse vahendeid kasutatakse asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks ja korraldamiseks ning hooldusperede toetamiseks.

(3) Riigieelarvest Põltsamaa vallale määratud matuse korraldamise kulude katmise toetuse vahendeid kasutatakse matusetootuse maksmiseks ja Põltsamaa valla poolt matuse korraldamise kulude katmiseks.

(4) Riigieelarvest Põltsamaa vallale määratud toimetulekutoetuse maksmiseks määratud vahendeid kasutatakse toimetulekutoetuse maksmiseks.

(5) Ametiasutus peab eraldi arvestust riigieelarvest Põltsamaa valla eelarvesse sihtotstarbeliselt eraldatud raha kasutamise kohta.

(6) Eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud rahalised vahendid kantakse samaks otstarbeks üle järgmise aasta eelarvesse.

7. peatükk

Järelevalve

§ 127. Kohaliku omavalitsuse järelevalve

(1) Ametiasutuse, ametiasutuse hallatava asutuse ja ametiasutuse ametiisikute poolt määrusega sätestatud nõuete täitmist, haldusaktide õiguspärasust ning tegevuse otstarbekust kontrollib kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel teenistusliku järelevalve korras vallavalitsus.

(2) Ametiasutuse ja vallavalitsuse poolt määruses sätestatud nõuete täimist ning määruse alusel vallaelarve kasutamist kontrollib kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ning Põltsamaa valla põhimäärusega sätestatud korras vallavolikogu revisjonikomisjon.

§ 128. Riiklik ja haldusjärelevalve

Ametiasutuse antud haldusaktide õiguspärasuse ning sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi, samuti riigi poolt sotsiaalhoolekandeks eraldatud sihtotstarbeliste vahendite kasutamise üle teeb Sotsiaalkindlustusamet.

8. peatükk Rakendussätted

§ 129. Rakendussätted toetuste maksmisel

(1) Isikutele, kellele maksti sünnitoetuse esimene osa kas Põltsamaa Linnavolikogu 15. märtsi 2016 määruse nr 7 „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord Põltsamaa linnas“ või Põltsamaa Vallavolikogu 24. märtsi 2016 määruse nr 37 „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord“ alusel, makstakse sünnitoetuse teine osa käesoleva korra alusel ehk 200 eurot lapse kaheaastaseks saamisel.

(2) Isikutele, kellele maksti sünnitoetuse esimene osa Puurmani Vallavolikogu 24. märtsi 2016 määruse nr 1 „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord“ alusel, makstakse sünnitoetuse teine ja kolmas osa käesoleva korra alusel ühes osas ehk 200 eurot lapse kahe aastaseks saamisel.

(3) Põltsamaa Vallavolikogu 26. veebruari 2018 määruse nr 8 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ alusel antud haldusaktid ja sõlmitud lepingud jäävad edasi kehtima ning neid täidetakse kuni nendes sätestatud õiguste ja kohustuste realiseerimiseni.

§ 130. Määruse kehtetuks tunnistamine

Põltsamaa Vallavolikogu 26. veebruari 2018 määrus nr 8 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 131. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)
Andres Vään
vallavolikogu esimees

Seletuskiri määruse eelnõule „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“

Põltsamaa Vallavolikogu andis 26. veebruaril 2018 määruse nr 8 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“.

Kehtiva määruse muutmine on tingitud mitmetest allpooltoodud asjaoludest ning kuna muudatusi tuli kokku päris hulgaliselt, on õigusselguse huvides mõistlik uue redaktsiooni kehtestamine. Kõik seni kokkulepitud üldpõhimõtted jäävad samaks. Peamine asjaolu seisneb selles, et alates 01.01.2019 on koduteenuse osutamine antud üle Põltsamaa Valla Päevakeskusele (edaspidi *päevakeskus*) ning ametiasutuse koosseisus olnud hooldustöötajad on samuti üle viidud päevakeskuse koosseisu. Kehtiva määruse § 60 lõige 1 sätestab aga, et koduteenus on ametiasutuse osutatav sotsiaalteenus. Seega on vaja määrus viia kooskõlla tegeliku olukorraga.

Teiseks oluliseks asjaoluks oli see, et 01.03.2019 jõustuvad Vabariigi Valitsuse 06.02.2015 määruse „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ muudatused, mis puudutavad riigi poolt kohalikele omavalitsustele matusetootuse maksmiseks eraldatud toetuse kasutamist. Matusetootuse regulatsiooni täiendamise eesmärgiks on reguleerida need erandlikud olukorrad, kui inimesel ei ole võimalik saada matusetootust ühestki KOV-ist nende põhikordade alusel. See regulatsioonimuudatus eeldab kõikide KOV-ide poolset matusetootuse taotlemise korra täiendamist. Matusetootuse regulatsioon jõustub üleminekuajaga ning hiljemalt 01.03.2019 peavad KOV-id olema kooskõlastanud oma korrad toetusfondimäärusesse lisatud täiendustega.

Kolmandaks asjaoluks oli see, et kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekandeline abi andmise kordasid on viimasel ajal korduvalt analüüsinud ka õiguskantsler (edaspidi ka *ÕK*) ning ta on juhtinud omavalitsuste tähelepanu kordades esinevatele puudustele. Ka Põltsamaa vallas praegu kehtiva korra koostamisel juhinduti õiguskantsleri tähelepanekutest, kuid vaatamata sellele on ikka mõned puudused sisse jäänud või on vahepeal uued ettepanekud tehtud. Näiteks erinevate teenuste osutamisel ei saa teenuse osutamise käigus teenuse osutamisel tehtavad tegevused olla kirjeldatud lõpliku loeteluna, vaid loetelu peab jätma võimaluse ka nende tegevuste tegemiseks, mida loetelus pole, kuid abivajaduse hindamisel on selgunud selle vajadus (§ 60 lõige 4, § 65 lõiked 4, 5 ja 6 – koduabi teenused).

Mitmete muudatuste vajadus on selgunud läbi määruse rakendamise, nn töö käigus.

Ülevaade muudatusest

1. Paragrahvis 4 tehakse järgmised muudatused:

1) lõikes 1 on välja kirjutatud sotsiaalhoolekandeline abi andmise põhimõtted;

2) lõike 2 teine lause on muudetud. Kui enne oli selles loetelu isikutest, kes võivad veel abivajajale toetust taotleda, siis nüüd on sõnastus, et isiku abivajadusest võivad abi vajava isiku huvides ametiasutust teavitada kõik isikud, kes märkavad isiku abivajadust;

3) paragrahvi täiendatakse lõikega 7 – Põltsamaa vald osutab ja korraldab sotsiaalteenuseid ametiasutuse, ametiasutuse hallatavate asutuste ja eraõiguslike teenuseosutajate kaudu. (ÕK ettepanek).

2. Paragrahvis 6 on täpsustatud rahastamise sätteid lausega, et teenuse eest võetava tasu suurus ei tohi olla takistuseks teenuse saamisel. (ÕK ettepanek).

3. Paragrahvi 7 lõikes 3 on täpsustatud, mida taotleja peaks taotluses märkima. Soovitud toetuse või teenuse liik on asendatud sõnadega abivajaduse kirjeldus, sest isik ei pea täpselt teadma, mis abi ta vajab. See selgub koostöös sotsiaaltöötajaga abivajaduse hindamise käigus. (ÕK ettepanek).

4. Paragrahvi 8 lõige 1 on muudetud. Kehtiva korra järgi kontrollib ametiasustus taotluse saamisel selle nõuetele vastavust. Uus tekst on, et taotluse saamisel viib sotsiaalosakond läbi abivajaduse hindamise. Lisatud on lõige 7, mis sätestab, et kui isik jätab koos taotlusega esitamata nõutud andmed või dokumendid või kui taotluses on muid puudusi, määrab ametiasutus esimesel võimalusel tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Ametiasutus võib jätta taotluse läbi vaatamata, kui määratud tähtjaks taotluses puudust ei kõrvaldata. Säte tuleneb haldusmenetluse seadusest ja on siia korda sisse kirjutatud, et oleks sellele lihtsam viidata.

5. Paragrahvis 9 on täpsustatud hüvitise andmise korda ning pädevusi, mis toiminguid võivad ametnikud teha. Üheselt on nüüd korda sisse kirjutatud, et haldusakti andmise õigus on sotsiaalosakonna juhatajal (ka seni on haldusakte andnud ainult sotsiaalosakonna juhataja, kuid volitus tuli ametijuhendist). Samuti on nüüd märgitud ka, kellel on toimingu tegemise õigus.

6. Korda on täiendatud §-ga 11 “Vaidluste lahendamine“ (ÕK ettepanek)

7. Paragrahvides 14 ja 15 pikendatakse sünnitoetuse saamiseks taotluse esitamise tähtaega kolmelt kuult kuuele kuule.

8. Sotsiaalministeeriumi ettepanekul on matusetootuse saamise korda (§ 34) täiendatud lõikega 3. Eesmärgiks oli reguleerida ka need erandlikud olukorrad, kui inimesel ei ole võimalik saada matusetootust ühestki KOV-ist nende põhikordade alusel.

9. Paragrahvi 60 on täiendatud lahtise loeteluga erinevatest täiendavatest sotsiaalteenustest ning seetõttu on võimalik korrast välja jätta terve jagu, mis reguleeris teenust raske ja sügava puudega lastele. Selliseks eraldi peatükiks puudub tegelikult vajadus, sest kord tagab kõik vajalikud teenused ka neile ilma seda eraldi välja toomata.

10. Paragrahvis 61 lõikes 1 on esimesest lausest välja jäetud sõnad, et koduteenuse osutajaks on ametiasutus.

11. Paragrahvides 61 ja 66 on erinevad teenuste loetelud täiendatud lõikega „muud vajalikud teenused“. Tegemist on õiguskantsleri tähelepanekuga, et teenuse eesmärgist tulenevalt ei jääks inimesed vajaliku abita.

12. Paragrahve 64 ja 69 on täiendatud lõikega, milles märgitakse, et koduteenuse osutaja on ametiasutuse hallatav asutus Põltsamaa Valla Päevakeskus.

13. Paragrahvis 64 lõikes 2 on muudatus, et koduteenuse osutamisel sõlmitakse leping koduteenuse saaja ja teenuse osutaja, st päevakeskuse vahel. Varem oli see leping ametiasutusega.

14. Paragrahvis 71 ja järgnevas selle osa sätetes (väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus) on tekstis läbivalt välja jäetud teenuse saamist piiravad sätted, nt et teenust on õigus saada isikul, kes ise või kelle suhtes perekonnaseaduse alusel ülalpidamist andma kohustatud isikud ei ole võimelised üldhooldusteenuse eest oma varalisest seisukorrast tulenevalt täies osas tasuma. Teenust peavad abivajaduse olemasolul saama kõik abivajajad. Rahastamise võimalused selgitatakse välja abivajaduse hindamise käigus.

15. Paragrahvis 77 ja järgnevas selle osa sätetes (tugiisikuteenus) on tehtud mitmeid parandusi. § 77 lõikes 2 ja § 78 toodud tegevuste loetelu on muudetud lahtiseks, et mitte olla liigselt piirav. Välja on jäetud põhimõtte, et ametiasutus abistab teenust saama õigustatud isikut tugiisiku leidmisel. Tegelikult peab tugiisiku leidma ametiasutus ja inimene võib abistada. Täpsustatud on § 80 lõikes 3 lepingu sätteid. Eraldi teenuse osutamise leping tehakse ainult eraõiguslike isikutega.

16. Paragrahv 81 ja järgnevaid selle osa sätteid on muudetud (täisealise isiku hooldus). Välja on jäetud piiravad sätted, et isik saab üldjuhul olla ainult ühe isiku hooldajaks. Hooldaja võimekust tuleb hinnata ja hindamisest selgub, mitut isikut ta suudab hooldada. Välja on jäetud ka aruande esitamise kohustus, kuna see on liigselt koormav. Sõnastust on muudetud selgemaks.

17. Paragrahv 91 ja järgnevas sätetes (varjupaigateenus ja turvakoduteenus) teksti on muudetud selgemaks ja teenuse saamist paindlikumaks, kuna teenuse vajadusel on tegemist erakorraliste olukordadega. Turvakoduteenuse rahastamise osa on muudetud selliselt, et teenus on tasuta ainult Põltsamaa valla elanikele.

18. Paragrahvi 102 ja järgnevate selle jao sätete (sotsiaaltransporditeenus) sõnastust on muudetud selgemaks ning lisatud on täpsustav säte, et klientidelt hakatakse tasu arvestama kliendi lähtekohast alates. Tasu ei arvestata edasi-tagasi sõidu eest juhul, kui klient ei pöördu tagasi lähtekohta. Teenuse osutamisel mitmele abivajajale korraga jagatakse teenuse maksumus teenust kasutavate isikute arvuga. Samuti on lisatud säte, et teenuse osutajaks on üldjuhul Põltsamaa Valla Päevakeskus. Täpsustatud on ka otsuse tegemise ja vormistamise osa.

19. Paragrahv 105 ja järgnevad selle jao sätted (eluruumi tagamise teenus). Täpsustatud ja ühtlustatud on sõnastust. Läbivalt on tekstist välja jäetud sõna sotsiaalkorter või sotsiaaleluruum ning asendatud sõnaga eluruum, kuna seaduses ei kasutata enam seda terminit. Erinevate sotsiaalkorterite liike sisaldav lõige on tekstist välja jäetud, kuna pole vajalik. Sõnastust on muudetud selgemaks. Paragrahvi 108 on täiendatud eluruumi üürileandmise sätetega ning sellega, et üürilepingu sõlmib Põltsamaa Haldus. Täpsustatud on ka eluruumi tagamise teenuse osutamise pikendamise ja lõpetamise regulatsiooni (§ 110).

20. Paragrahvis 119 ja järgnevate selle jao sätete (lapsehoiuteenus) sõnastust on täpsustatud ja viidud vastavusse tegelikkusega. Täpsustatud on, et käesoleva korra alusel osutatakse teenust raske ja sügava puudega lapsele ning et neile on teenus tasuta.

21. Korrast on välja jäetud kaks peatükki – sotsiaalteenused raske ja sügava puudega lastele ja täiendavad vajaduspõhised sotsiaaltoetused – kuna nendeks puudub vajadus, sest nendes reguleeritud küsimused on kaetud juba olemasolevate sätetega.

22. Paragrahv 126 (riigieelarvest sihtotstarbeliselt eraldatud raha kasutamine) on uues sõnastuses. Siia alla on toodud riigieelarvest sihtotstarbeliselt eraldatud raha kasutamise erisused.

23. Paragrahvis 129 (rakendussätted toetuste maksmisel) tuleb üle tuua sünnitoetuse maksmise erisused, kuna ka veel 2019. aastal on vaja neid kasutada. Lisada tuleb ka säte, et eelmise korra alusel antud haldusaktid ja sõlmitud lepingud jäävad edasi kehtima ning neid täidetakse kuni nendes sätestatud õiguste ja kohustuste realiseerimiseni.

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist

Eelnõu algataja: sotsiaalosakonna juhataja Merike Sumla

Kooskõlastasid: jurist Aldi Alev ja vallasekretär Janne Veski

Ettekandja: sotsiaalosakonna juhataja Merike Sumla